

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14 c
Pe o lună . 2.40 c

Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA :
Strada Deák Ferenc Nr. 20.
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțămite publice și Loc
deschis costă fiecare și
20 fileri.
Manuscripte nu să înapo-
lază.

Vlaicu zboară!

București, 5 August 1911.

În sfârșit, de trei zile încoace, Aurel Vlaicu zboară cu noul său monoplan deasupra Capitalei. Lumea pornește iarăși lungul drum spre hangarul dela Cotroceni, străbate bulevardul, trece podul Dâmboviței și o ia în sus, pe șoseaua romantică, dintre parcul prințesei Maria și grădina botanică și ajunge pe un teren vast destinat deprinderilor aviatice. Un larg și frumos orizont se boltește de-asupra aerodromului, până departe, la pădurile Chitilei și, spre seară, un soare roș își respiră razele peste sutele de spectatori, ofițeri cu grămada, trăsuri boerești și bicicliști cu duimul, după cari aleargă, sbenguindu-se, într'un nour de prăfărie, droaia de micuți mahalagii.

Câtă schimbare! Mai anul trecut, în vremea întâielor încercări de sbor, ce puțină era încă animația în jurul acestei probleme și ce desvoltare frumoasă și îndrăzneată a luat acum aviația română! Și totul s'a întâmplat mai mult grație reușitei lui Vlaicu, care a adus cel dintâi îndemnul și a dat întâia dovadă, că avem și noi talent de invenție și forță creatoare, deschizându-ne cele mai frumoase perspective.

Și Vlaicu astăzi nu mai e singur. Câțiva piloți dibaci, cu aparate din Franța, stau împreună cu dânsul în porțile largi ale hangarului. Prințul Bibescu în fruntea lor, pasionat fără margini de profesiu-

nea sa. Câțiva ofițeri începători și îndemnați de gândul unei viitoare armate într'aripate în România, fac sporuri mai încet. Iar într'un colț d. Brumărescu își mângăie singur o nămilă de aparat, ale cărui aripi greoaie și formă cam deșirată mai așteaptă întrămare.

Dar vântul se lasă și morișca lui Vlaicu, care se învârte pe vârful frontispiciului hangarului, dă semnul, că în aer curenții s'au potolit. Se ivesc întâiele umbre de seară, clipele cele mai prielnice pentru sburători. Și iată toată mica armată, scoțându-și pe rând aeroplanele. În frunte vine Vlaicu, suleget ca un pui de brad, vulturaș cu ochii aspri și străucitori, pasul sigur și elastic, cu căciulița de mecanic pe o ureche și de o veselie comunicativă și e primit cu salve de aclamațiuni de mulțimea îmbulzitoare, care-l încunjură. Iar pasărea lui fermecată, Vlaicu Nr. II, stă lângă dânsul în toată strălucirea ei și-și respiră cumva coada măiastră, cu mândric. Un piept de oțel și niște aripi simetrice și o gușă, care costă 12.000 de lei, pentru păstrarea hranei dătătoare de viață în drumurile de sus. În sfârșit o cap'o-d'operă! Am văzut într'un colț părăsit de hangar și aparatul dintâi al lui Vlaicu, cum stă acum uitat de creatorul său, pleostit și supărat, căzut în denestudine și gelos de succesul celui de al doilea venit. Și asta cu drept cuvânt, căci aparatul al II-lea este o podoabă de artă în mijlocul celorlalte sisteme de aeroplan străine de până acum. În cele câte cunoaștem, rar vedem atâta armonie de construcție, atâta spirit serios de combinare și închegare și

un progres așa de repede în perfecționarea aparatului.

Dar maestrul dă mecanicului semnul convenit, urcă în sinul paserei sale, un pufnit de motor, după altul, o încordare scurtă de trei pași și iată cum se avântă noua minune și cum într'o clipă plutește jucăușă prin văzduh, elastică și grăbită, rotindu-se și dispărând în umbrele dese de nouași de-asupra pădurilor... E un entuziasm sgomotos în cercurile laicilor din public, pentru cari spectacolul acesta are ceva din mirajurile inexplicabile, dar e mare și în sufletele specialiștilor, cari socotesc cu creionul înălțimea, distanța și iuteala perfecționatului aparat Vlaicu. Iar urările și îmbrățișările la întors, mândria și încrederea mulțimei în siguranța absolută a aviatorului nostru nu mai au sfârșit.

Vinit între noi, ne uităm în fața sburătorului. În ochii lui e multă satisfacție și în jurul buzelor un zimbet șiret de superioritate. Glumește despre „mașina” sa, pentru că e foarte supusă și are mai multă încredere în ea ca într'un armăsar de călărie.

— Ți place și ție, Vlaicule?

— Imi place fiecare sârmă, fiecare cui din ea, parc'ar fi o picătură de energie din mine! Să vedeți voi ce-am să fac acum cu ea. Mi-o duc, cât de curând, în plimbare în Ardeal. Chiar aztăzi plec la Sibiiu, să aranjez pe acasă pe la noi, cu prietenii mei, câteva zboruri și să speriu pe țărani, ascunși în cucuruz, la vederea mașinei mele ca zmaul. Voi încerca și cu Brașovul, cu Sibiiul, cu alte centre românești, unde

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA”

Moara.

De Adrian Corbul.

De câteva zile trăiesc la Sannois. O localitate încântătoare. În mijlocul verdeții sombre a livezilor de trifoi, vilele strălucesc la soare. Casele vechi se înalță pe vârtejuri de coline; poteci înguste șerpuesc prin vălețele smălțuite cu flori; în mijlocul parcurilor antice se văd ruinele vaste și masive ale unei monastiri de demult. Un deal înalt de două sute de metri stăpânește regiunea; de pe înălțimea lui priveam ieri Parisul cum se asernea în depărtare ca într'un imens fund de cer, ale cărui ape s'ar evapora la soare. Orașul clipea vag prin undele dogoritoare de azur ca o redenie uriașă de umbre și lumini.

Deasupra capului meu nori albi și deși se îngrămădeau în mișcări domoale și lascive. Pe fondul lor se proiecta, ca o arătare posomorită, scheletul unei mori de vânt ce dăinuește pe acele pise de prin anul 1560. Este o moară istorică, clădită din scânduri, pe care vremea a uscat-o, a ciuruit-o a înegrit-o ca pe o momie, și ale cărui aripi se întind spre cer ca niște brațe descarnate de ascet. Când bate vântul, ele se agită slab într'o parte și în cealaltă, ca o chemare istorică de ajutor.

Timpe de câteva ceasuri după amiază am rămas singur pe înălțime, sub cortul micii cafenele improvizate acolo, în fiecare an, odată cu sosirea primăverii. Căldura făcea pulsul să mi svăcnească cu putere, se împletea cu valurile tremurătoare

ale văzduhului, îmi aducea la urechi vibrațiunile golului albastru și vast care înconjură dealul ca o prăpastie limpede de azur. Cerul, senin la orizont, era greu de nori în dreptul meu. Un groer târâia în verdeață. Rîndunelele străbăteau zarea ca un sbor de săgeți.

Moleșit de căldură, amețit de infinit eram toamai să ațipesc cu coatele pe masă, când niște glasuri mă treziră din toropeală. Un domn cu barba albă, îmbrăcat în haine elegante de vară se urea pe platou, ținând de mână o fată tânără și frumoasă, într'o rochie de mătăsoasă cenușie și cu o umbreluță albă deschisă deasupra capului ei, ale cărui bucle blonde și mătăsoase erau ocrotite de o pălărie de pae florentină. Străinii luară loc sub umbrar, băură siropuri și după vorbele schimbate între dânsii pricepeai că erau unchiul și nepoata.

Apoi, tânăra și svelta copilă se ridică cu vioiciune în vreme ce însoțitorul ei rămase pe scaun, și începu să sară cu sprintenie pe pise, privind cu curiozitate împrejurimile și scoțând țipete ușoare de admirațiune. Unchiul ei o privea zâmbind cu bunătațe. Ceasurile erau șase după amiază. Un vânt ușor se ridică în acca clipă și odată cu el aripile morii începură să se miște în chemarea lor înecată de ajutor. Mă ridicai de pe locul meu și mă apropiai de biata clădire de scânduri, unde tânăra fată mă ajunse în curînd. Străinul ne urmă și el.

O inscripție săpată în lemn ne atrase luarea aminte. Era o frază cioplită cu grosolanie, fără îndoială de un soldat al lui Enrie IV, căci pomeana de trecerea pe aici a unei părți din armata regelui Navarei, în ziua când se întinsese svonul

asasinării lui Enrie III al Franței, de cătră Jacques Clément. „Le Roy Henri III est mort; vive le bon Roy Henry de Navarre”, săpase anonimul soldat, sunt de atunci mai bine de trei veacuri. Și m'a surprins o emoțiune curioasă cetind acele slove naive, o emoțiune nedefinită, un amestec de înduioșare și de teamă, pe care vederea acelei mori negre și uscate le picurase par'că și în sufletul tinerei fecioare, căci ochii ei mari, limpezi și verzi deveniră serioși și ca strigă cu glasul tremurător:

— „Oh! cât e de veche moara asta, unchiule dragă!... Băți en 1560 — ceti ea... Așa dar, ea a stat neclintită aci timp de trei sute cincizeci de ani. Ce mult e de atunci! — Apoi răzimându-și mâna subțire și albă de scândura ciuruită, ea adăogă cu un zâmbet timid: Cât mă mișcă să știu că degetele mele se ating de lemnul acesta așa de vechiu... așa de vechiu!... Cât mă mișcă!... Imi vine par'că să plâng”.

Și într'adevăr, cu tot zâmbetul sfios care-i lumina chipul, în ochii ei tremurau lacrimi, ceace nu mă surprindea, dată fiind curioasa emoțiune pe care o simțeam și eu, fără ca să mi fi putut explica hotărât pricina ei. Se vedea că chipul meu exprima și el ceva din starea mea sufletească, căci străinul își privi nepoata, aruncă și asupra-mi o căutătură discretă, apoi cu un zâmbet fin se întoarse dela noi și cu ochii la pământ, păru a căuta ceva cu atențiune prin iarba deasă de sub picioarele noastre. Peste puține clipe ridică de jos o piatră ca de mărimea unui pumn și stringând-o între degetele lui înmănușate se întoarse lângă noi în tăcere. Tânăra fată îi urmărise mișcările

voi avea sprijin și primire și în urmă îmi voi încheia turneul la Arad. Atâta ajunge, căci vine toamna și vă las, plec la Viena și țin să mă fac cunoscut în aviația internațională.

— Cum? Și nu rămâi în România.

— Asta e altă treabă! Eu sunt recunoscător din tot sufletul statului român pentru patrioticul său sprijin și buna încurajare, cu care m'a împărțășit. Am zburat, spre mulțumire generală, atât în jurul Capitalei, cât și la manevrele regale și specialiștii din statul major și alți bărbați de competență, ca Excelența Sa d. Haret, mi-au arătat multă satisfacție pentru rezolvarea problemei mele. Adevărat că presa vorbea de un angajament al meu în serviciul unei secțiuni aviatice a armatei, sau cine știe despre ce alt serviciu la statul român, dar mie personal nu mi-s'a făcut propuneri concrete, încât nu-mi rămâne decât largul văzduhului și o concurență în rând cu cei străini. Voi apărea deci pe la meetinguri, ca un șoim din Carpați, îmi voi da silința să realizez și alte invențiuni și nu te teme, frate numele tată-meu acum nu-l mai pot da de rușine.

— Du-te, Vlaicule, du-te la noi în Ardeal și mai ales la Arad și fă-i pe oamenii noștri să vadă și ei farmecul plutirii în înălțime, ridicarea asta, inerentă firilor alese și binecuvântate, peste banalul zilnic și de-asupra vulgarităților, ce le înăbușe ori ce avânt pentru cuceririle înaintate ale spiritului!

...Se făcuse de-a binele noapte. Intr'un târziu, ajungem la un colț și ne despărțim Vlaicu, care umblă mai mult călare pe-o monocicletă zgomotoasă, dă drumul benzinei, să-și facă vânt și o ia ca fulgerul spre „strada Sculpturii”, cu cele două roțile drăcoase, învărtindu-se sfârlă.

nu mai puțin uimită decât mine. Apoi îl privi întrebător.

Bătrînul elătină din cap cu bunătate și vorbe:

— Scumpa mea Elvira, ai fost mișcată la gândul că mâna ta a atins niște scânduri vechi de mai bine de trei sute cincizeci de ani, nu este așa? Și domnul pare că ți-a împărțășit emoțiunea — se întoarce el către mine cu o ușoară înclinare. Cel puțin așa mi-s'a părut”.

— „Și nu v'ați înșelat, îi răspunsei salutându-l cu un zâmbet. Mărturisesc că, întocmai ca și domnișoara, simt un respect înduioșat pentru această venerabilă ruină, care de atâtea veacuri își profilează silueta pe cer. Sentimentul acesta îl am dealtmintelea ori de câte ori întâlnesc un obiect sau o clădire încărcată de ani”.

— „Și sunteți siguri, tinerii mei, că numai ideea unei existențe seculare vă mișcă în asemenea cazuri?”

— „De sigur, unchiule dragă” răspunse tânăra fată cu mirare.

— „Eu cred, că vă înșelați, urmă străinul. Priviți această piatră pe care am ridicat-o de jos acum câteva minute. Ce vă zice ea?” Și ne întinse bolovanul, un bolovan ordinar, pe care l-am privit înălțând din umeri cu nedumerire.

— „Ce vrei să ne zică, unchiule? răspunse tânăra fată cu un ris argintiu. Nimic”.

— „Nimic”, repetă ea.

— „Cu toate acestea, piatra pe care o vedeți în mâna mea, ca și miile de pietre pe cari le întâlniți în fiecare zi cu atâta indiferență în calea voastră nu numără trei sute de ani de existență ca această moară, ci trei mii, ci treizeci de mii de ani poate! Ea este veche ca pământul, ea este

Vizitele teologilor din România și „Budapesti Hirlep”. Scriind despre vizita elevilor dela seminariul teologic bucureștean la Săliște, „B. H.” reține drept momente semnificative cocardele tricolore purtate de elevi, încântarea lor la vederea școlii din Săliște și invitația adresată de teologul Florea săliștenilor pe cari i-a poftit să vadă la rândul lor situația școlilor din țara noastră.

Și „B. H.” simte iarăși pentru o clipă beția triumfului:

Iată — exclamă manechinul boierimei ungurești — ce va să zică asupra Românilor din Ungaria. Nici chiar în România școlile nu sunt la nivelul cultural al școlilor românești din Ungaria.

— Și apoi — continuă cu o nobilă mâhnire — care stat din lume ar putea să tolereze ceea ce tolerează Ungaria: ca niște oaspeți să prezinte pe o parte din cetățenii statului de-a cărui ospitalitate se bucură, drept cetățeni cari aparțin prin sentimentele lor sferei de sentimente ale unei țări străine!

Intr'adevăr, pe cât de înduioșător e în nobila lui mâhnire confratele nostru imperialist, pe-atât e și de impresionant în sinceritatea zilnicelor lui triumfuri ce câștigă împotriva noastră.

Tăcere elocventă. „Budapesti Hirlep”, înregistrând serbările culturale slovești, ținute zilele aceste la Turóc Szt. Márton, scrie următoarele:

Cam de o jumătate de veac încoace, Slovacia, la începutul fiecărui August se duc în număr mare la Turóc szentmárton. Intrunirile acestea au un colorit cultural; sunt în legătură cu congresele anuale ale cutărei societăți culturale slovești. Serbările din astan au fost prilejite de congresele societăților: pentru înzestrarea muzeului slovac, reuniunea de femei Zivena și reuniunea de industrie casnică Lipa. Intre oaspeți erau de față: deputații Szkiacsák și Juriga, dintre ceilalți conducători ai Slovacilor mai mulți inși, așa: Kolény, Botto, Stodola, Hlinka, Ivanka, Tomanek, Medveczky. Comitetele dela Nord erau toate reprezentate, au fost mulți de față chiar din comitatul Cienadului, apoi și din Nyiregyháza și chiar din Bacica. Au fost în sfârșit mai mulți oaspeți cehi, ruși și poloni. După congres a urmat un banchet la care au participat peste o sută

veche ca soarele, fiindcă pământul pare că a fost rupt din soare; ea a existat în stare gazoasă și conține aceleași substanțe ca acum o sută de mii de ani, poate... În orice caz așa cum se află astăzi, tot așa a zăcut ea pe acest pământ cu mult înainte de ivirea pe lume a rasei omenești. Nu v'ați gândit nici odată la aceasta?”

M'am uitat lung la tânăra fată, ea se uită lung la mine, apoi, cu aceeași mișcare privirăm amândoi piatra din mâna bătrînului. Străinul urma să zâmbească cu fineț.

— „Nu, de sigur, nu v'ați gândit nici odată la acest lucru. Dar chiar acum, cugetând la el, încă nu simțiți în inimile voastre nici o emoțiune. Bolovanul acesta vă lasă rece, cu toată vrîsta lui imemorială. Cu mult mai tare vă mișcă înegrita moară pe care o aveți în față și, mărturisesc, că în sufletul meu se petrece acelaș fenomen”.

El se retrase cu doi pași, aruncă piatra din mână, își scutură mînușă de praf, privi lung la moara întunecată pe care se întindea, ca o dără roșie, o rază a soarelui pe asfințite, apoi aplecând deasupra noastră ochii lui binevoitori, ne zise cu un accent de blîndă seriozitate:

— „Și știți, d-voastră, dragii mei de ce această moară părăginită vă înfioară de o nedefinită tristeță, pe câtă vreme o piatră milenară vă lasă nepăsători? Fiindcă de piatră nu se leagă nici o poveste omenească, fiindcă ea nu deșteaptă nimic în sufletul vostru privitor la semenii voștri, a căror soartă a fost să trăiască pe acest pământ bătrîn, așa cum trăiți voi, să se întristeze, să se bucore, ca și voi, și să dispară pentru totdeauna, așa cum vom dispărea într'o zi cu toții. Nu, o pia-

tră nu ne poate înduioșa, fiindcă ea a rămas de parte și nepăsătoare de sbuciumele atâtor milioane de trecători; ea nu deșteaptă în noi nici un gând care să ne atingă pe noi înși-ne. Dar moara, moara aceasta câte nu vorbește ca sufletului nostru, câte povești omenești nu dospește în închipuirea noastră, câte idei nu însemăntește în duhul nostru, idei triste și duioase asupra fragilității omenești, a scurtelor clipe pe cari le avem de petrecut, fără să știm de ce, pe acest pământ, asupra sfârșitului infailibil care ne așteaptă, și după care nu vom mai fi nimic, nimic, nimic, în tăcerea monstruoasă a neantului care ne va înghiți la rîndul nostru, după cum a înghițit atâtea ființe înainte de noi!”

Tot ascultând dezolantele cuvinte ale bătrînului, începurăm să pășim neștiutori, pe platou. Deasupra noastră morii se adunau, întunecați ca noaptea; în depărtare soarele apunea, imens disc de jărătec, întinzând pe cer fășii nemăsurate de purpură. În vale, Parisul se deslușea ca o umbră de uriaș; din loc în loc, o ploaie de jărătec făcea să-i scânteze vârfurile catedralelor și ale cupolelor monumentale. Bătrînul își curmă deodată mersul și mângâind ușor cu mâna bucele blonde ale copilei, îi zise cu suris iubitor:

— „Știi tu, mica mea Elvira, de ce ți-a venit să plângi când ai atins cu degetele scândurile acestei biete ruini? Nu fiindcă moara asta dăinuște de trei veacuri, după cum ți-ai închipuit, ci pentru că ea poartă pe dânsa vestigiile unor existențe omenești dispărute de mult. În închipuirea ta a crescut, fără să-ți dai seamă, povestea acelora cari au clădit-o. Știi că au fost oameni ca și tine, că au ris și au plâns, că au sperat și au desperat

Kossuth Ferencz — locutus est. Revista „Deutsche Rundschau” din Stuttgart publică în numărul său din urmă un articol despre „Raportul Ungariei față de Austria”, iscălit de fostul ministru de comerț Franisc Kossuth.

Fiul lui Lajos se plînge împotriva publiciștilor cari prin scrierile lor slăbesc Ungaria, declarând că e o greșală de neiertat să slăbești chiar acea parte a monarhiei care e „mai unitară, mai solidară și, în consecință o temelie mai sigură și durabilă a tronului, decât Austria cu mozaicul său de popoare...”

Atât ne spune d. Kossuth. Orice comentariu e de prisos.

Iarăș votări nominale. În ședința de azi a Camerei de nou nu s'a putut intra în discuția reformelor militare. S'an executat numai votările nominale amânate de Sâmbătă pe azi.

Deputatul Polónyi Dezső l-a interpelat pe ministrul de comerț, fiindcă venind dela Becicherecul-mare a fost somat, prin jandarmi, să iese dintr'un vagon, „rezervat” pe seama unui deputat guvernamental.

„Circulări intime”

— Chestia tricolorului. —

Contele Khuen-Héderváry, ministrul nostru de interne, a declarat din nou că a luat cele mai severe dispoziții pentru a se pune capăt goanei pornite și sub actualul regim împotriva tricolorului nostru.

Declarațiile aceste d. ministru de interne nu le-a făcut în camera deputaților, ci răspuns la una dintre multele interpelecii s'au adresat în această chestie: nu le-a făcut nici în forma unei nouă circulări intime adresate autorităților, ci le-a făcut într-o convorbire pe care a avut-o cu d. Dr. Ștefan C. Pop, deputat al Șiriei.

Iată anume ce comunicat publică „Românul”:

D. deputat Dr. Ștefan C. Pop, la cererea mai multora, în 1 August s'a prezentat din nou la d. ministru-președinte contele Khuen-Héderváry, făcându-i la cunoștință abuzurile în chestia tricolorului român, despre care i-s'a raportat. D. ministru, a declarat că din nou a luat cele mai severe dispoziții pentru sistarea acelor abuzuri, asigurându-l pe d. deputat Dr. Pop, că în viitor nu se vor mai săvârși astfel de abuzuri, ba chiar a pus în vedere pedepsirea aceluia, cari nu-i vor observa ordonațiunea, îndrumând antistiile. Tricolorul român atunci poate fi confiscat, când prin acela evident se face demonstrație în contra statului.

D. deputat Dr. Pop, fiind foarte ocupat, nu poate răspunde deosebit tuturor, cari i-au adus la cunoștință astfel de abuzuri, deci îi roagă să ia la cunoștință acest răspuns. Încât pentru viitor deosece față de două sentințe conglăsuitoare nu are loc apelata, d. deputat roagă pe cei interesați, ca în asemenea cazuri să înainteze rugare de revizuire, ca astfel cauzele să ajungă la minister”.

Declarațiile aceste ale dlui ministru de interne sunt de ordin tot atât de intim ca și cunoscuta sa circulară asupra căreia a atras „Tribuna” atențiunea obștei românești și nu vor putea nici ele să ne mulțumească și să risipiască temerile că, în ciuda lor, goana împotriva culorilor noastre va urma cu vechea sa urgie. Ne întâmpinește în teama aceasta și comunicatul ofi-

cios publicat zilele trecute în care se spune că toate ordonațiunile și legile privitoare la purtarea „culorilor României” sunt și azi în vigoare și se vor respecta cu cea mai severă rigoare.

Declarații de aceste, făcute între patru ochi, dela ministru-președinte la deputat, fără martori, am mai putea înșira noi multe, fără să putem, însă, invoca un singur caz în care s'ar fi manifestat pe urma lor cea mai mică schimbare înspre bine.

Experiențele aceste triste din trecut au fost motivul care ne-a îndemnat să rugăm deputații noștri să provoace, prin o interpelare adresată ministrului nostru de interne, *declarații publice*. În fața parlamentului, înaintea celei mai largi publicități, trebuie să facă d. ministru declarațiile sale dacă vrea să deștepte în noi credința în bunele sale intenții față de poporul românesc.

Și chiar de aceea ne miră că nici unul dintre deputații noștri n'a ținut de cuviință să anunțe o interpelare în chestia acestei circulări intime pe urma căreia avem să îndușăm neîndrituirii poate și mai mari decât în trecut. Am înțelege tactica politică de-a nu agrava situația unui guvern care ne este cât de cât binevoitor, dar actualul guvern n'a dat nici o dovadă că este călăuzit. În ce ne privește pe noi, de alte sentimente ca guvernele trecute. Nu găsim deci nici un motiv de-a nu sili guvernul de-a mărturisi în parlament că goana pornită împotriva tricolorului nostru este o nedreptate indiscutabilă.

Pentru a învedera însă și mai mult uzul deosebit de cindat ce se face cu acest fel de circulări intime, publicăm la acest loc un nou caz de volnicie ce li-s'a întâmplat unor elevi sași, plecați într-o excursie de studii.

Iată ce ni-se scrie din Sibiu:

Sibiu, 5 August n.

Zilele trecute plecaseră din Homorod, lângă Cohalm, 26 de elevi sași, în frunte cu profesorii

lor, să facă o călătorie de studii la Turnu-Roșu. Conform unei ordonațiuni ministeriale, la astfel de excursii li-se acordă excursioniștilor o reducere a taxelor de călătorie, dacă pot produce certificate din partea autorității lor școlare. Elevii sași au avut aceste certificate și li-s'au și liberat bilete dela Homorod până la Sibiu, apoi dela Sibiu până la Turnu-Roșu și dela Turnu-Roșu până la Sibiu. Aici, însă, a intervenit „ideea de stat”.

Acelaș funcționar care la plecarea le liberase biletele cu reducere fără ori ce vorbă, acum n'a voit să le libereze bilete pe cuvânt că certificatele n'au valoare fiind scrise în limba germană... Funcționarul, la stăruința profesorilor de-a nu săvârși această ilegalitate, s'a referit la un pretins ordin ministerial în care s'ar spune că certificatele trebuie dresate în *ungurește*. Inzadar au protestat profesorii, declarând că elevii n'au bani de-ajuns să plătească taxele reglementare și, fiind noapte, n'au nici bani să stea la hotel, funcționarul a rămas neclintit. Inzadar au cerut să li-se libereze bilete cu reducere, obligându-se a plăti ulterior diferența, dacă o anchetă va stabili că procedul funcționarului a fost corect.

Bieții profesori au cerut să fie duși la șeful gării... Șeful gării nu era, însă, nicăiri. Și sârmanii băieți au fost nevoiți să plece în oraș să ceară, *gratis*, adăpost la careva hotel.

A doua zi, profesorii au reușit să ajungă față în față cu șeful gării. I-au adus la cunoștință atitudinea funcționarului. Șeful a dat dreptate funcționarului, spunând că a procedat conform ordinului ministerial. Somat să arete acest pretins ordin, șeful gării a declarat că nu-l arată fiind *ordin intim*... etc.

Cazul acesta dela Sibiu ce-i drept nu ne atinge în mod direct; e, însă, un nou argument în favorul cererii noastre de-a nu ne mulțumi cu „circulări intime” și declarații făcute între patru ochi.

Nu mai dela declarații serioase făcute în cea mai largă publicitate putem să sperăm o influență binefăcătoare, fiindcă nu mai acele au caracterul responsabilității.

Iată de ce trebuie să stăruim din nou pe lângă rugămintea noastră ca unul dintre deputații noștri măcar acum să adreseze dlui ministru de interne o interpelare categorică.

Scrisoare din Jena.

Jubileul celui mai mare pedagog contemporan.

Jubileul profesorului W. Rein dela universitatea de aici, s'a serbat într'un mod foarte simpatic. Marele pedagog a ținut ca acest prilej să nu fie o sărbătorire a lui ci a seminarului pedagogic universitar, dela redeschiderea căruia s'a împlinit de asemenea tocmai acum un sfert de veac. În chipul acesta serbarea s'a restrâns la proporții mai mici, ea a fost o serbare familiară a seminarului, la care au luat parte toți membrii actuali și un însemnat număr de foști membri.

Serbarea s'a ținut în sala cea mică dela „Volks-haus”, fiind prezenți peste 150 de actuali și de foști elevi ai profesorului Rein. S'au rostit mai multe toast din partea câtorva foști elevi, cari azi au un nume pe terenul pedagogiei, și s'a petrecut „in deutscher Art und Gemüthlichkeit” câteva ceasuri neuitate.

Țin să scot la iveală un moment frumos al acestei serbări, moment pe care l-au oferit celor prezenți studenții români dela Jena.

Deși întreaga serbare a avut un caracter familiar și pur german, studenții români au ținut să și manifesteze sentimentele de stimă și de mulțumire față de prof. Rein nu numai ca studenți ci și ca Români, și să reprezinte cu acest prilej și pe acei Români cari au fost în trecut membri ai seminarului și elevi ai prof. Rein.

șă, la urmă, au fost potoliți de moarte pentru bleauna. În creierul tău, Elviro, ai dat chip și fântă acestor existențe anonime; ți-ai închipuit cum vorbeau, cum rideau, cum se mișeau. I-ai văzut pe acești oameni tineri și cu încredere în viitor, ai văzut fecioare dornice de iubire, cum așteptau în pragul casei ființa aleasă, ți-ai zis că acelaș cer se întindea deasupra capetelor lor, și acelaș soare îi lumina, că pe acciaș moară s'a aprit de atâtea ori privirea lor. Și cetind apoi asupra inscripție săpată pe aceste scânduri, ai avut iluzia că îl vezi și pe autorul ei, ți-ai zis că a trecut poate pe aci într-o după amiază de vară, ca și cea de azi, că în acele clipe trăia și se bucura de viață ca și tine. Apoi, te-ai gândit că toți acești oameni au murit, că din dragostea, din suferința, din iluziile lor nimic n'a mai rămas. Și acest gând ți-l'ai aplicat după aceea ție însăși... Și ți-ai gândit că tu, azi așa de tânără și frumoasă, și de fericită că trăiești, vei îmbătrâni cu vremea și vei muri apoi, la rîndul tău. În soarta anonimilor din trecut, ai văzut propria ta soartă, viața la copilă. Iată de ce te-a îndușat această moară rece, și nu de altă ceva...”

Apoi întorcându-se de partea mea:

— „Este, domnule, în lungul șir al existențelor omenești, o comunitate de suferințe și de idea-

luri, de ris și de lacrimi, care ne e scumpă tuturor. Soarta noastră, a aceluia care trăim e solidară cu cea a premergătorilor noștri de pe acest pământ, după cum propria noastră soartă va fi solidară cu cea a oamenilor cari vor veni după noi. De aceea simțim un respect pios ori de câte ori întâlnim un obiect, o ruină care poartă pe dânsa vestigiile unor existențe anterioare. Căci ne spunem că în jurul acestei ruine au palpitat odinioară vieți cari s'au stins, după cum ne vom stinge și noi. Dar subiectul e melancolic, de aceea îl curm. Dealtmintrelea se lasă răcoare și trebuie să plecăm. Vino, dragă nepoată. Privește mai întâi admirabilul apus de soare văzut de pe această înălțime, după aceea ne vom întoarce la Paris...”

Bătrînul și nepoata lui își luară rămas bun și cu facilitatea cu care se leagă și se desleagă printre francezi cunoștințe trecătoare mă părăsiră. După un sfert de ceas coborii și eu dealul. Soarele dispăruse la occident, în dosul norilor însângerați. Pe cer pluteau par'că fășii de aur topit. Văzduhul era nemșecat. Și de jos, am mai văzut odată scheletul înegrit al morii, proectându-se pe norii posomorîți, în vreme ce aripile ei se întindeau spre cer ca niște brațe descarnate de asceț.

Sannois, Iulie 1911.

Fiți cu aten-
țiune la firmă!
GYULAY KÁROLY

Atelier de fotografii artistice,
— — **de primul rang.** — —

TIMIȘOARA, Józsefváros, Hunyady u. 5.

— — (Lângă Casina »Déavidéki.«) — —

Fotografii și portrete, reproducții după fotografii vechi și noi în mărime naturală, expuneri de obiective speciale pentru interioruri, acatice, și lucrări în aquarel și olei artistic executate. Ceice se provoacă la anunțul din »Tribuna« capătă 10% rabat. Fiți cu atențiune la firmă.

Astfel îndată după discursurile de salutare ale foștilor membri și al unui actual membru, s'a sculat dl N. Longinescu, directorul preparandiei din Galați și în anii din urmă elev al prof. Rein, și într'un frumos discurs a arătat recunoștința Românilor din toate părțile, față de iubitor, căruia i-a urât sănătate îndelungată. Imediat după aceasta domnișoara Bărzotescu, elevă a seminarului, a oferit jubilantului un splendid buchet de flori din partea Românilor, urându-i și d-sa, în numele tuturor, sănătate și fericire.

Purtarea Românilor a produs o impresie cu atât mai bună, cu cât în numele nici unui alt popor nu s'a vorbit cu acest prilej, și cu cât Românii au ținut să eternizeze acest moment și prin o frumoasă donațiune făcută bibliotecii seminarului. S'au donat anume din partea studenților români, în amintirea acestui prilej, cărți în valoare de peste 200 de mărci.

Țin să mai amintesc că Ungurii n'au fost reprezentați prin nimeni la această serbare. Pe semne Ungurii, chiar și când nu sunt miniștri și inspectori, sunt născuți pedagogi, căci pe la seminarul din Jena nu întâlnești cu anii nici un singur ungar.

Elevii români ai seminarului au fost în anul acesta 33. N. Longinescu, directorul școlii normale din Galați, E. Ionescu, profesor la București, Dr. Atanasie Popovici român din Serbia, d. Răileanu din Moldova, Dr. I. Simon din Muntenia dsoarele Dr. Bărzotescu și surorile Pârvan toate din România. Printre foștii elevi români ai seminarului sunt și șase inși cari și-au trecut doctoratul la prof. Rein și anume: P. Span (†), I. Stroia, O. Ghibu, V. Ghidionescu, A. Popovici și dsoara Bărzotescu.

Cred că vorbesc în numele tuturor când urez cu acest prilej dlui profesor Rein, ale cărui idei au ridicat atât de mult și învățământul românesc: să trăiască încă la mulți ani!

Correspondent.

Khuen și reforma electorală.

— O anchetă între Unguri. —

Contele Khuen-Héderváry a trimis zilele trecute tuturor instituțiilor culturale, economice și sociale din țară, universităților și unora dintre partidele politice, o aderesă prin care le cere părerea asupra reformei electorale. Contele scrie: „Reforma dreptului electoral este una dintre cele mai apropiate misiuni ale legislațiunii noastre, de a cărei rezolvire norocoasă sunt legate interesele viitorului nostru progres național. Tocmai din pricina aceasta vreau ca la pregătirea acestei reforme să fim în stare de a cumpăni toate punctele de vedere obiective”. „Afară de îndrumările datelor statistice cari îmi stau la îndemână socotesc că e necesar să cunosc și opiniile temeinice ridicate, după putință, peste curentele politice de zi și părerile tuturor factorilor vieții sociale și științifice *ungurești*, a căror cuvânt asupra acestei chestiuni este hotărâtor în primul rând”. Contele Khuen, mai declară în acest chestionar, că oficiul statistic al țării se va nizuși să pregătească de urgență toate datele privitoare la reforma electorală.

Pasul acesta al contelui Khuen se poate numi foarte norocos. E drept că și Tisza, pe când era prim ministru, mai făcuse o astfel de anchetă, dar în actualele împrejurări politice, când glasul celor cari cer sufragiul universal se ridică tot mai imperios și mai cuceritor, adresa aceasta a lui Khuen vine ca un calmant, liniștind oarecum spiritele înfierbântate. Toată lumea se va opri asupra ei și va constata domolindu-se: Iată, și contele Khuen se ocupă de reforma electorală pe care o so-

cotește „cea mai apropiată misiune a legislațiunii noastre”. Efectul adunărilor populare din urmă va fi în chipul acesta micșorat în fața mulțimii și a străinătății care nu cunoaște matrapazlăcurilor politice unguerești. Se vor găsi mulți, guvernul se va îngriji, cari să exploateze această apucătură destul de străvezie și să submineze încrederea în cei cari pe tema sufragiului universal, duc o luptă de exterminare împotriva actualului regim. Se vor găsi și mulți naivi și îndoielnici cari vor considera interesul acesta mare al contelui Khuen, ca un act de sinceră preocupare față de reforma electorală, una dintre cele mai mari metehne ale constituției unguerești.

Noi cari suntem obișnuiți cu toate tertipurile mai mult sau mai puțin reușite ale guvernelor unguerești vom ști să reducem la adevărata lui valoare și pe acesta mai nou al contelui Khuen.

Înainte de toate vedem că în întreg chestionarul pe care-l aduc gazetele unguerești nu se pomenește cu nici un singur cuvânt despre sufragiul universal, ci numai despre *reforma electorală*. Contele Khuen se ferește cu o precauțiune suspectă de a cobori pe hârtie lozinca sufragiului universal care prinde tot mai mult în mijlocul maselor populare. Prin urmare intențiile guvernului strigă de printre rânduri încât nu trebuie să o mai facem aceasta. Trebuie o reformă electorală oare-care, trebuie, dar nu știm ce fel de reformă. Una pe baze largi și democratice, în urma căreia să se scoată din robia politică toate popoarele acestei țări? Aceasta nu o spune contele Khuen, dar putem să o spunem noi. Guvernul actual împreună cu toți șefii lui șovini și ghiftuiți cu fidei-comisuri nu dorește o reformă democratică care să ridice poporul în scaunul demnității de cetățean ce i-se cuvine și să desrobească naționalitățile subjugate de aici. Dacă ar dori-o, atunci nu ar umbla cu chestionare și anchete, nu ar umbla să cunoască păreri cari și așa se cunosc. Căci ce poate spune partidul social-democrat, decât că vrea sufragiul universal, un lucru știut, și ce poate spune Asociația agrarienilor, decât că este cea mai mare dușmană a sufragiului universal, care primejduiește existența țării etc. etc.?

Dar cumcă contele Khuen, dacă peste tot pregătește o reformă electorală, nu se va putea apropia nici pe departe de sufragiul universal ne-o dovedește și faptul că Escelența sa nu a găsit de cuviință când a împărțit chestionarul nici măcar să se gândească că există în țara lui și un popor întreg și conștient, care-și are reprezentanții lui legali în dieta țării. Contele Khuen nu vrea să cunoască și părerea Românilor pe care-i guvernează, asupra reformei electorale, un semn că pentru ei nu pregătește o reformă electorală, ci numai pentru Ungurii lui.

Pentru noi deci, această anchetă, este lipsită cu desăvârșire de orice importanță politică. Nu ne interesează ce se va isprăvi cu ea, pe cum probabil nu-l va interesa nici pe contele Khuen, care o face să-și întărească poziția lui și slăbească efectul crescând al opoziției. Cel mult dacă putem constata și cu acest prilej neinteresul vechiu și condamnat al guvernelor unguerești față de durerile noastre și pu-

tem spune încă odată tradiționala noastră frază de protest: De nobis sine nobis se fac toate în statul acesta, care ne înstrăinează din ce în ce mai mult de el.

După zece ani.

— O întrunire colegială. —

— *Correspondență specială.* —

Era în anul 1901, prin luna lui Iunie, când samă de tineri, trecând examenul de maturitate dela gimnaziul de stat din Sibiu, am făcut legătură, că după zece ani o să ne întrunim cu cei în viață, iar în locul de unde ne-am despărțit. Imi aduc aminte cum în unele momente de juvenilă mândrie și bucurie fără margini se făgăduia fiecare, că la timpul fixat va veni la întrunirea colegială de 10 ani, iar întărirea făgăduinței a fost o legătură de onoare, un contract subseris de toți.

Și ne-am despărțit frățește, precum frățește și petrecut loialtă, cei mai mulți 8 ani de-a rândul, în care interval am învățat a ne cunoaște și a ne iubi ca frați și colegi, fără deosebire de naționalitate și confesiune.

A plecat apoi fiecare plin de însuflețire, bucurie, cu diploma de bacalaureat în buzună, ca să se pregătească pentru chemarea sa specială în societatea omenească. Și de atunci mulți ne-am mai văzut. Unii ne-am despărțit pentru totdeauna. Alții am mai continuat trei ani împreună cursurile teologice, iar după aceea ne-am despărțit și noi.

Pentru omul sănătos trupește și sufletește care-și pricepe rostul său în lume, și cu atragere spre chemarea sa — timpul trece ca o nălucă. Așa numai ce ne trezim într-o zi bună cu un aviz lansat în ziare, prin care doi colegi, cei mai proape de centru, ne amintesc de legătura de acum zece ani, invitându-ne la întrunirea colegială din 29 Iunie st. n. e.

Câtă bucurie am simțit gândindu-mă la frumoșii ani ai studenției. — Abia am așteptat ziua întrunirii pentru care făceam planuri de o serbare frumoasă. Timpul până la ziua dorită l-am petrecut în amintiri din viața de student, care îmi părea un vis plăcut... trecut de mult.

Rînd pe rînd îmi treceau pe dinaintea ochilor chipurile senine ale foștilor colegi de studii: îl văd pe toți... tineri pururea veseli, plini de humor și voie bună. — Năcazuri nu aveam atunci nici griji. — Câte un pic de „druck” sau câte o „bundă” care o mai luam din când în când, și cam supăra puțin, dar trecea și aceea, și buna dispoziție iar venea la loc.

Frumoase visuri pe cari acum le-a schimbat realitatea crudă.

În fine iată-ne în prezina serbării. Un bun prieten îmi scrisese să-l aștept la gară; sosia la amiazi cu trenul de cătră Copsa. M'am dus... dar sosind trenul mai curînd de eum știam, prietenul meu s'a suit în oraș, unde l-am aflat, la hotel. Acolo însă am aflat pe fratele Petrișor din Găstești — care fiind unul din convocatori, a ieșit la gară întru întâmpinarea colegilor, ce ar fi sosit din depărtări. Când l-am întâlnit era cam îndepus, văzând că din cei chemați nu a venit mai nime. Planurile frumoase începuseră a se dărîma. O rază de speranță mai aveam, că doar vor mai sosi cu trenurile de seară, dar și cu aceea ne-am înșelat.

După amiazi nori de ploaie, se întindeau ca un val des — peste fața senină a cerului, iar ci tră seară stropi mari de apă cădeau pe pietrel înfierbântate, împrăștiind în aer un miros caracteristic de umezeală. Fostul profesor de clasă, Dr. Fross din Pesta, și-a anunțat sosirea cu trenul de seară și așa am ieșit toți, cari până atunci ne-am întâlnit, întru întâmpinarea lui la gară. Bucuria revederii a fost sinceră și cordială.

După câteva clipe, în cari ploaia se vărsa cu abundență, l-am însoțit la trăsura ce-l aștepta la ieșire; aci ne-am despărțit până în ziua următoare.

Ziua de 29 Iunie a fost o zi ploiasă de vară, și după seceta ce începuse a se simți, o zi aducătoare de belșug și veselie generală.

La orele 8 a. m. ne-am întrunit după înțelegeri comun la gimnaziul de stat — iar de aici am par-

pat cu toții la serviciul divin din biserica romano-catolică — unde s'a făcut rugăciune pentru coleg ungar răposat. La ora 9 și jum. ne-am adunat în corpore în catedrala noastră, la părăstasul celebrat în amintirea a trei colegi români. Impresia catedralei a făcut o impresie adâncă asupra colegilor străini, cari au rămas uimiți de mărețea și mărețea acestui scump monument național. Când la părăstasul servit de d. protopop Dr. I. Stroia, — căruia îi aducem sincere urări — corul teologilor absolvenți de curs a început duioasele noastre cântări funebrele, și de adâncă emoțiune ne-au pătruns și în ochii tuturor luciau lacrimi de înduioșare.

Ușurați și primeniți sufletește am părăsit sfântul templu, îndreptându-ne iarăși spre gimnaziu unde am făcut o vizită de reverință dlui director Szentpétery, fostului nostru profesor de latinește și grecește, care ne-a primit cu multă afabilitate, saluându-l în numele nostru colegul Neagoe (pater in Stremți).

După ce ne-am întreținut câteva minute în salonul luxos din locuința sa, am trecut în sala profesorală unde am salutat pe alți doi foști profesori, iar de aici am cercetat la locuințele lor, profesorii de istorie și limba germană: Kárthy și Metz. Erau 12 ore trecute când am terminat cu vizitele, întorcându-ne prin șiroaie de apă la hotelul „Impăratul Romanilor” unde am avut banchetul. La ora 1 sosese pe rând d. director Szentpétery și profesorii Dr. Fross, Erdélyszky, Metz și E. Jakab. Suntem de toți 16 persoane 3 femei, dintre cari două vrednicile soții ale colegilor Petrișor și Platoș, 5 profesori și 8 colegi, — între cari 4 Români și toți patru preoți.

Înainte de-a servi masa, colegul Follert cere să se citească scrisorile și telegramele de scuză și aderență venite dela colegii împiedecați de-a veni la întrunire.

Servindu-se mâncările, la friptură se ridică profesorul de limba și literatura maghiară Erdélyszky — rostind un toast însuflețit — pe care răpit de sentiment și emoțiune îl sfârșește în lacrimi.

În onoarea profesorilor a toastat frumos colegul Neagoe, — aducând mulțumită și recunoștință foștilor noștri instructori, a căror folositoare acțiune întru luminarea noastră cu făclia științelor — acum o știm aprecia după adevărata ei valoare. Profesorul Metz ridică paharul în onoarea profesorilor, iar la sfârșit colegul Platoș ridică paharul în sănătatea fostului profesor de clasă Dr. Fross, mulțumindu-i pentru dragostea și deosebita atențiune, ce prin venirea sa din Pesta la noastră întrunire, a dovedit față de foștii săi elevi. Regretă că ceilalți colegi cari toți sunt în condiții bune sociale, și nici unul așa îndepărtat, nu arătat așa puțin interes față de întrunire. Doar încă mulți ani, în deplină putere, dlui profesor Dr. Fross rugându-l ca să ne păstreze și mai departe dragostea arătată acum, venind și la proxima întrunire. La aceasta răspunde profesorul Fross, că și la întrunirea de 100 de ani ar veni.

Afară ploaia curge fără încetare, urmând uragane torențiale unul după altul, așa încât nu putem părăsi localul; am continuat deci petrecerea înlăuntru, în bună dispoziție și intimitate, până seara, când ne-am despărțit cu toții, după ce am luat hotărârea firmă, ca după 5 zile la ziua aceasta, iar să ne întrunim. A doua zi am mai petrecut vre-o câteva momente în soarelui iubitelui profesor Dr. Fross de care ne-am despărțit apoi cu multă afecțiune.

După amiază rămânând trei colegi români, am făcut o vizită iubitelui nostru poet O. Goga, cu care ca contemporani (fiind d. Goga numai cu an înainte noastră) totdeauna am vut legături de sinceră prietenie. Petrecând în biroul dsale câteva minute, în conversații despre diferite chestiuni de actualitate, l-am invitat la despărțire a doua zi cu noi, ceea ce a și primit cu multă bunăvoință.

Seara am luat apoi cina la restaurantul Brote,

unde a fost cu noi și bine apreciatul nostru pedagog Dr. O. Ghibu, un alt bun amic și contemporan, petrecând laolaltă câteva momente sărbătorești. În acest contact intim, lipsit de rezervele oficialității, am simțit cum sufletul nostru, copleșit de singurătatea de multe ori plictisitoare a satelor, prinde puteri nouă și, sorbind cu sete din izvorul bogat al unei fantazii pururea senine și atât de curate cum e a poetului Goga, se înviorează, se încălzește. Din această convenire am dus la altarele noastre modeste, cele mai frumoase speranțe, tot atâtea îndemnuri de muncă stăruitoare în suferință, rugăciune și așteptarea unor zori mai senine, mai fericite în viitorul neamului.

La masă a fost și corul dlor teologi absolvenți ai cursului III cari, pentru bunăvoința dovedită la ceremonia parastasului, invitați fiind la un pahar de bere, ne-au delectat cu mai multe cântări frumoase, storcând admirația oaspeților aflați în localele învecinate.

Corul acesta bine instruit, cu voci bune și disciplinate a făcut impresie plăcută asupra sufletului atât de simțitor al poetului, care la despărțire le-a adresat frumoase cuvinte de îmbărbătare.

Astfel am încheiat serbările întrunirii, despărțindu-ne și noi, și ducând fiecare cu sine cele mai plăcute amintiri — și speranța că la proxima întrunire vor participa toți colegii aflați în viață.

Un coleg.

Alianța turco-română.

Fantoma alianței turco-române. — Ce vor Români. — De ce se tem Bulgarii. — Amenințările bulgarilor.

Alianța turco-română, care a fost desmintită de atâtea ori, atât de presa oficioasă română cât și de cea turcească, urmărește pe Bulgari ca o fantomă înfricoșătoare și nu e zi în care să nu se manifeste frica aceasta în foile presei lor.

Ca document reproducem numai o parte din articolul de fond al ziarului naționalist „Vecerna Pošta”, din care se vede teama ce o au Bulgarii de o convenție militară turco-română, chiar și în cazul când această convenție este desmintită de mai multe ori.

Iată într'adevăr partea finală a articolului de care vorbim:

„Dar, ce vor Români dela Bulgaria, ca să intre într'o alianță conspiratoare împotriva Bulgariei cu cel mai barbar stat din Europa, care timp de veacuri a ținut subjugat pe însuși poporul român? Oare nu e România aceea care la 1880 a înlăturat definitiv lanțurile selăviei turcești? Oare nu erau armatele românești, acelea cari au dat cea mai strașnică lovitură ordelor lui Osman Pașa la Grivița, în timpul războiului libertății Bulgariei?”

N'a fost oare comandant suprem al armatelor, prințul român de atunci, actualul rege Carol? Cum să ne explicăm această întorsătură în sufletul conducătorilor români de astăzi, ca să conspire cu Turcia în potruiva Bulgariei? Noi socotim că numai pe timpul liberalilor, sub Brătianu, se putea vorbi de această convenție, dar nu și pe timpul lui Carp, acest bărbat de stat român, atât de înțelept.

Pentru ce România conspiră împotriva Bulgariei? Pentru porțiunea Ruseiuc-Varna, partea sud-apusană a Dobrogei? Dar oare aproape toată Dobrogea nu e românească?

Dar pentru ce aceasta? Oare pentru că în Macedonia trăesc 20—30.000 cuțovlahi? Ori poate că se teme de mărirea Bulgariei, ca pe urmă să nu fie cucerită? Ce teamă neîndreptătită! Dar Bulgaria nici odată n'a aspirat și nici n'a dorit să vadă pe România într'o situație rea și să-i vadă peirea.

Dar noi bănuim care este cauza fricei româ-

nești și vom spune-o imediat, știind că însuși poporul românesc ne va fi recunoscător pentru aceasta: guvernării români, fie cei dela putere, ori din opoziție, sunt sub apăsarea unei mari greutăți interne, care e cel mai bun semn al nemulțămirii poporului, menită să provoace o nouă mișcare pentru liberare. Populațiunea românească trăește într'o mizerie de nedescris, atât materială cât și sufletească. Și din cauza aceasta se vede, că pentru orice eventualitate, guvernul cantă să se deplaseze nemulțămirea, printr'un război sângeros îndreptat asupra Bulgariei cu sprijinul Turciei! Dar ce va câștiga din aceasta? Sunt siguri bărbații de stat români, că armele ridicate în potruiva Bulgariei, nu se vor îndrepta asupra lor pentru eliberarea din grozava robie economică?

O altă cauză a fricei românești, este teama că Bulgaria mărită prin anexarea Macedoniei va înlesni Rusiei cucerirea României. Dar Români ar trebui să știe că Bulgaria nici odată nu va conspire cu Rusia pentru nenorocirea României, după cum face aceasta contra Bulgariei.

Ceeace ar trebui să facă România, atât din punct de vedere al umanității cât și al interesului ei, e ca în loc să conspire cu Turcia, cu o oră mai de vreme să rezolve chestiunea agrară și să scape poporul de robie. Ar trebui să înceteze de a se mai lăuda cu facultățile sale de medicină, arhitectură drept, etc., și să organizeze învățământul său primar.

Profesorul dela universitatea bulgară, Dr. Iv. Șișmanof, a spus clar și cu mândrie la București când i-se laudau facultățile amintite, că Bulgaria n'are astfel de facultăți (modestie neîndreptătită), dar posedă în fiecare sat, câte o școală primară și în fiecare oraș câte una secundară. Recunosc Români marea însemnătate a spuselor profesorului bulgar?

Noi credem că poporul român va fi târît în tratate nenaturale până atunci, până când se va trezi din mizeria și robia în care trăește.

Dar în caz extrem, Bulgaria nu va rămânea datoare României, care cu atâta dușmănie încheie convențiune militară cu Turcia.

Guvernul Bulgar trebuie să fie în totdeauna și ori când la postul său!”

*

Ce-a putut provoca asemenea articole în presa bulgară? Probabil articolul dlui René Pinon din „Revue de deux Mondes” în care scriitorul francez discută urmările ce ar avea o alianță militară turco-română.

Dar ce-au a face presupunerile unui scriitor francez cu atitudinea României?

Guvernul român a desmintit existența unei convenții militare cu Turcia și atât e de ajuns ca să nu mai fie nevoie ca presa bulgară să vorbească despre agitații țărănești închipuite.

„Seara”.

Aviz abonaților.

Abonații noștri cari nu și-au înnoit încă abonamentul pe semestrul al II-lea al anului curent sunt rugați să binevoiască a-l înnoi ca să nu li-se întrerupă expediarea regulată a ziarului.

De-asemena sunt rugați toți abonații noștri în întârziere cu plata abonamentului să grăbiască cu achitarea sumelor ce ne datoresc, ca să nu fim siliți a întrerupe trimiterea ziarului pe adresa lor.

Abonamentul la „Tribuna” este:

pe un an	— — — —	28.— cor.
pe 1/2 an	— — — —	14.— cor.
pe 1/4 an	— — — —	7.— cor.
pe 1 lună	— — — —	2.40 cor.

Cine vorește să cumpere

încălțăminte

fabricate în țară într'adevăr fine, comode, elegante și durabile acela să cumpere cu încredere la

IOAN VUIA

Sătmar — Szatmár,

- - Deák-tér - -

In casa lui Keresztes András,

care ține în magazinul său de ghetete bogat asortat numai ghetete și ciobote pregătite în țară din piele sfină veritabilă cu prețuri foarte moderate, fabricate imitate nu are și marfele sale în privința execuțiunii drăgălașe sunt neîntrecute.

La dorință să pregătesc tot felul de ghetete și ciobote după măsură.

Cronica științifică.

Un nou aliment. — Rabdomanția și știința.
De Dr. P. Robescu.

Roma, August 1911.

Un nou aliment.

Până în prezent nimeni nu se gândise să întrebuințeze, drojdia de bere ca aliment; acum de curând în Germania Voeltz și Bandsexel au studiat drojdia de bere din punct de vedere nutritiv și pare că rezultatele la cari au ajuns sunt bune.

Drojdia de bere, până acum, în afară de întrebuințarea sa industrială, nu avea decât o foarte restrinsă aplicație terapeutică, prescriindu-se de unii medici în unele boale. Față însă cu enorma sa producție, este logic ca cuiva să-i fi venit în minte să utilizeze acest produs, care în mare parte se arunca, și această idee a venit chimiștilor Voeltz și Bandsexel în Germania, unde producția anuală de drojdie de bere trece peste cifra de 70.000 de tone. (o tonă are 1000 de kilograme.)

Acești doi chimiști, au tratat drojdia de bere cu carbonat de sodiu și au reușit să-i ia gustul acela amar, care mai mult ca orice, o făcea să nu se poată mânca. În urma acestui procedeu, drojdia de bere își schimbă aspectul, este uscată și se poate conserva multă vreme.

Analiza chimică a drojdiei de bere astfel preparată, a dat rezultate cari sunt superioare rezultatelor analizei carnei de vacă, și iată comparația. Drojdia de bere, tratată cu carbonat de sodiu, conține 7% părți de apă, și 35% de albumină; carnea de vacă, conține 73% părți de apă și 21% de albumină.

100 grame de drojdie de bere uscată, produce 452 calorii; — 100 de grame de carne de vacă, produce 137 calorii.

Din punctul de vedere al energiei ce produce, un chilogram de drojdie de bere uscată, echivalează cu 3 k. 300 de carne.

Deci, din punct de vedere chimic, drojdia de bere uscată se prezintă superioară carnei, în ceea ce privește conținutul său nutritiv.

Cei doi chimiști, Voeltz și Bandsexel, după aceste frumoase rezultate ce au avut, au experimentat produsul studiilor lor pe oameni și pe animale și rezultatele la cari au ajuns, au fost că nici una din persoanele sau din animalele nutritive cu drojdie de bere uscată, nu au prezentat vre-o turburare gastrică sau de alt soi, și că organismul lor apărea complect nutrit de acest nou aliment.

Cu toate aceste bune rezultate, este greu să credem că drojdia de bere o să ajungă pe listele noastre de bucate; cel mult va constitui un aliment pentru animale.

Rabdomanția.

Se numesc rabdomanți sau rabdomante, acele persoane cari, dotate de o sensibilitate specială și necomplicată încă științificește, spun cu siguranță punctul în care se află un izvor de apă, dintr'un teren oarecare.

Azi, dubiu nu mai este: rabdomanți sunt, și rezultatele pozitive, de cari vă vorbese mai la vale, confirmă până la cea mai flagrantă evidență existența fenomenului.

În trecut, profitând de buna credință a celor ce-i întrebau, au fost șarlatani, cari armați de o baghetă ce ei o numiau magică, sau de un orologiu sau de o busolă, spuneau minciuni, pretinzând că ei știu în ce punct se află apa, — dar după trecere de timp, șarlatanismul a lăsat locul adevăraților rabdomanți, cari azi, în unele circumstanțe sunt o adevărată prevedință pentru locuitorii părților lipsite de cursuri de apă sau de fântâni artificiale.

Sunt cinci ani, de când reviste și ziare se ocupă foarte serios de rabdomanția și pun în evidență existența fenomenului, care este destinat să aducă mari beneficii populațiilor lipsite de apă.

Un rabdomante este o persoană oarecare, dotată însă de o sensibilitate specială în ceea ce privește izvoarele de apă, sensibilitate fisco-fiziologică care, în momentul când rabdomantele se află de-asupra punctului precis unde se află un izvor de apă ori cât adânc, dânsul este cuprins de o senzație curioasă, începe să asude, să respire greu, să tremure, pulsul dela 70—80 cât

este în stare normală ajunge la 40—50, și adeseori rabdomantele leșină.

Rabdomanția a început să se afirme ca știință, și guvernul Germaniei a numit o comisie care a studiat acest fenomen. În urma referatului acestei comisii, guvernul imperial a trimis în Africa Germană pe subprefectul Von Uslar care posedă această facultate, și grație lui, colonia germană din Africa sud-occidentală a fost furnizată de apă, de oarece, acest rabdomante a descoperit 117 izvoare.

Senatul german, la întoarcerea în patrie a lui Von Uslar, l-a primit cu toate onorurile cuvenite, și într'o ședință extraordinară i-a adus mulțumirile patriei.

În timpul campaniei engleze din Sudan, statul major al armatei a avut foarte mari beneficii pe urma rabdomanților cari au descoperit multe izvoare de apă.

În Italia rabdomanția a început să fie socotită ca o știință pozitivă.

Astfel, în insula Capri, în mai multe comune din insulă, precum și în orașul Capri, unde dela facerea lumii nu se pomenește izvor de apă, astăzi, grație rabdomanției, sunt o mulțime de puțuri.

Într'o mahala a orașului Modena, numită Paganine, s'a săpat un puț, care deși ajunsese la o adâncime de 80 de metri, totuși nu dăduse nici un pic de apă. După indicațiile precise ale unui rabdomante, izvorul de apă a fost găsit numai la doi metri departe de puțul dintâi și la o adâncime de 68 de metri, iar volumul de apă ce-l dă este de 800 de hectolitri pe zi.

Există un celebru rabdomante, numit Chiabrera, care în provincia Alexandria a descoperit până acum aproape 1500 de izvoare, fără să greșească niciodată. Nu se face un puț, în aceea provincie, fără să se ceară informația sigură a lui Chiabrera.

În total în Italia sunt 1700 de izvoare descoperite cu ajutorul rabdomanției, și apostoli ai acestei științe se numără profesori, sacerdoți, ofițeri.

Rabdomanții, cum zisei mai sus, se bucură de o sensibilitate specială, când se găsește de-asupra unui izvor de apă, și această sensibilitate, la unii, este așa de dezvoltată, încât pot preciza cu siguranță matematică, câte izvoare sunt sub dânsul, sau dacă sunt suprapuse sau ramificate.

Alți rabdomanți, dotați de simț mai mic, sunt capricioși, azi simț și mâne nu; alții simț după ce au mâncat, alții numai dacă sunt cu stomacul gol. Se pomenește cazul unui rabdomante care nu simte decât după ce a luat un purgativ.

Natural că toți acești rabdomanți puțin sensibili, nu simt decât izvoarele cari nu sunt prea adânci, și adeseori se înșală asupra adâncimii celor mai profunde.

Rabdomanția nu este un lucru nou; această sensibilitate specială s'a remarcat încă de mult, în antichitate, dar mai târziu, cu venirea la iveală a șarlatanilor cari speculau credulitatea publică, rabdomanția a căzut în deridere.

Acum, a început din nou să capete dreptul pe care îl avea în antichitate.

Negustori, industriași, meseriași români.

Ziarul nostru a hotărât publicarea unui tablou statistic al tuturor negustorilor, industriașilor și meseriașilor români din Ungaria.

Adresăm deci, tuturor celor interesați rugămintea să ne comunice cât mai în grabă numele firmei, orașul și strada unde se găsește atelierul sau prăvălia lor.

„TRIBUNA”

Dr. VICTOR GRAUR.

Medic universal, medic școlar calificat, profesor de igienă.

Institut de dantistică.

Arad, Andrassy-tér Nr. 22. — Etaful I în fața palatului administrației (comitatului)

INFORMAȚII.

ARAD, 7 August n. 1911.

— **Buletin meteorologic.** Institutul meteorologic anunță vreme caldă, fără ploi și furtuni. Temperatura la amiazi a fost de 27.2° Celsius.

— **Pentru inundații din Moldova** am primit dela d. Petru Ponta-Pontescu, un harnic plugar și proprietar din Pecica, suma de 1 cor.

— **Sborurile de Vineri dela Cotroceni.** Cătim în ziarele din România: Vineri seara, la orele 7, pe un timp liniștit, pe câmpul Cotroceni. — transformat într-un adevărat aerodrom — s'au executat numeroase sboruri atât decât d. inginer Vlaicu, cât și de ofițerii cari urmează școala de pilotaj.

Din oraș, cu automobilele și trăsurile venise pe câmp foarte multă lume dornică să vadă noul aparat al inginerului nostru inventator și primul aviator român, d. inginer Vlaicu, precum și să urmărească pregătirea primilor noștri aviatori militari.

În publicul asistent am observat pe d. D. Nenițescu, ministrul de industrie, general Popovici, secretar general al ministerului de război, Al. Ghica etc. etc.

D. Vlaicu a făcut primul zbor la orele 7, ridicându-se cu multă ușurință până la o înălțime de 200 metri, luând direcția spre satul Domnești.

Aprorape în același timp s'a ridicat și d. locot. Capșa, pe aparatul Bleriot, dânsul de principele E. Bibescu.

Inginerul Vlaicu a zburat neîntreținut cu cea mai desăvârșită siguranță, în atențiunile publicului, timp de 15 minute. Aparatul d-sale — plin de eleganță — prezintă toate aparențele de stabilitate și de siguranță. Dovadă că până acuma nu i s'a întâmplat nici un accident.

După sborul dlui locot. Capșa, s'a urcat pe monoplanul „Bleriot” al doilea ofițer pilot. D. locot. Istrati. Și d-sa a reușit să facă evoluțiuni foarte reușite. Totuși aterisarea o face în mod prea brusc. În această pricină, a avut de înregistrat aseară un nou accident, din fericire, fără urmări grave.

Aparatul aterisând brusc, s'au rupt două roți, precum și helicea.

Lumea crezând că s'a întâmplat un accident mai grav a dat năvală spre aeroplan. Ar fi de dorit ca să se ia în privința acestei îmbulzeli a publicului, măsuri de ordine. Altcum s'ar putea înregistra nenorociri neprovăzute.

Ținem să facem constatarea că principele G. Bibescu, directorul școlii de piloți militari, pune tot interesul ca rezultatele să fie cât mai satisfăcătoare.

În tot timpul sborurilor, d-sa a urmat cu automobilul pe aviatori alături de d. ministru Nenițescu.

D-sa are deplină încredere că elevii d-sale în timpul manevrelor regale vor aduce servicii minunate.

— **Cămin românesc la Paris.** Ni-se scrie: În ultimul timp un număr însemnat de domnișoare române luând drumul spre Paris, Veniau fie ca să-și completeze studiile la Sorbona, sau să se înscrie în conservatoarele de artă și declamație, fie ca să facă practică în atelierile de croitorie, etc., de pildă cele ce isprăviseră școlile profesionale superioare din țară.

Ajunse în Paris la fiecare pas se isbeau de dificultăți enorme: urmarea firească a lipsei

unui birou de informații și a unui cămin românesc.

Cele, ce voiau să se înscrie la Sorbona, umblau la Ministrul de Instrucție, de aici la cel de Externe, de acolo înapoi, încât mai totdeauna găseau câteva săptămâni cu înscrierea. Acelea care voiau să intre la Conservator, trebuiau să se pregătească pentru examenul de admitere. Profesorii găsiți erau scumpe și nu dintre cei buni. Acelea care voiau să facă practică în ateliere, umblau cu lunile până găseau un loc într'un atelier foarte mare.

Dar hotelurile și restaurantele? Odăile mici și întunecoase, mâncările scumpe și proaste îmbolnăveau, după puțin timp, chiar pe cele mai sănătoase. Nu era de mirare că după câțiva timp, se reîntorceau în țară bolnave, fără a fi făcut ceva serios la Paris.

Firese era că în acest oraș atât de cosmopolit, nu poți răzbate decât cu mari sacrificii.

Ce rost înălțător ar avea aici un Cămin românesc cu odăi luminoase, cu restaurant curat și amenajat, cu o sală de lectură și o bibliotecă, precum și un birou de informații! Acum un an părea că era imposibil.

Dar câte se pot face când e pricepere și bunăvoință!

Sub conducerea unui mănunchiu frumos și plin de doamne românce se va deschide în luna Octomvrie primul cămin românesc pentru domnișoare la Paris.

S'a închiriat o casă mare, luminoasă în Str. Pierre Curie, aproape de Sorbona, în condițiile enumerate mai sus, necesare unui frumos Cămin. Profesori universitari ca d-nii Liard, vice-rectorul Sorbonei, Appell, decanul Facultății de Științe, Gabriel Hanotaux, membru al Academiei franceze, Charles Richet, René Pinon etc., artiști și scriitori distinși, au făgăduit că vor ține conferințe la Cămin.

Conducătorii, în curînd acest așezământ va avea roadele lui. Domnișoarele putînd cunoaște prin ajutorul Căminului, atât cultura și arta franceză serioasă, cât și adevăratul gust și priceperea pariziană în chestiile economice, atunci când dănele se vor reîntoarce în țară, va fi o bună lume ce vine dela Paris.

La Cămin vor fi primite numai domnișoarele românce, cari au isprăvit studiile liceale în țară, sau școalele profesionale, cele cari au isprăvit Conservatorul, cele ce vor urma pe cele de aici, cele ce vor face practică în ateliere de mode, croitorie etc., precum și cele ce vor urma la diferite școli de contabilitate, gospodărie etc.

Întreținerea va fi destul de ieftină.

Persoanele cari voiesc lămuriri pot să se adreseze d-nei Gh. Brătu 3 Rue Galipaux a Antony (Dep. de Seine) France, d-lui Argetoianu, primul secretar la Legația de aici Rue dela Boetie 29 Paris, precum și d-lui C. Spineanu 8 Rue de la Fontaine Paris.

Locurile se pot opri la Cămin de pe acum pentru Octomvrie. Cesar Spineanu, Președintele Ligii Culturale s. Paris.

— **De-ale parlamentelor.** Un tablou statistic, alcătuit pe baza celor 10 ani din urmă, prezintă următoarele date interesante cu privire la numărul și timpul ședințelor Camerei deputaților din Ungaria, Austria, Germania, Franța și Anglia.

Într'un an s'au ținut ședințe în Ungaria 184, Franța 180, Anglia 143, Germania 105, Austria 89. Ședințele acestea au durat împreună: în Ungaria 639 ore, Franța 733, Austria 614, Germania 472, Anglia 370.

În Camera deputaților din Ungaria s'a vorbit deci mai mult... dar, fără îndoială, s'a spus mai puțin.

— **Purtarea tricolorului și prefectul Szász.** Din Murăș-Uioara ni-se scrie: Și la noi în Murăș-Uioara în zilele de târgul de peste săptămână, circula patrula de jandarmi de câte doi și cu ochi de Argus caută în toate locurile după tricolorul, ce clatină ideea de stat.

Nu este săptămână, în care să nu lipsească pe fete și feciori de brâu, iar pe fete de panglica tricoloră cu care își împodobesc părul.

Dar nu numai atât, ei iau cu bieții oameni și „protocol”, ca apoi să-i și poată pedepsi „Măria Sa fisolgăbirăul” — pentru tradare de patrie.

Bine înțeles, d. prefect poate de toate acestea nu va ști nimic, — cel mult așa va zice.

Faptele deja nu mai pot fi nici minciuni și nici născociri tendențioase.

D. comite să poată ni-ar opri chiar și de a ne plînge când e vorba de durerile noastre.

Ar fi poate cu cale, cum s'a accentuat și în „Tribuna”, ca clubul deputaților noștri să ceară în Camera lămuriri categorice dela ministrul de interne în ce privește purtarea portului nostru, că avem sau nu dreptul de-a ni-l purta așa cum l-am pomenit și moștenit dela moșii și strămoșii noștri?

— **Fondul cultural Tache Potopopescu.** Din București ni-se scrie: Familia Protopopescu roagă persoanele și instituțiile cari ar avea intenția de a depune coroane pe sieriul regretatului Tache Protopopescu, de a vărsa costul acelor coroane „Băncei Românești” spre a servi la crearea unui fond cultural care va purta numele defunctului.

— **Aviațiunea românească.** O telegramă sosită din Paris eri ne aduce știrea bună că experiențele făcute cu aparatul de sburat „Le Canard” modelul nou al principelui George Bibescu, au întrecut toate așteptările constructorilor.

Aparatul s'a ridicat de pe apă și după vreo câteva evoluțiuni a aterizat pe coastă; luându-și apoi sborul de pe uscat s'a coborât pe apă și a plutit în condițiuni excelente.

Experiențele au fost făcute apoi cu un pasager, ceea-ce nu s'a mai făcut până acum și constituie un record.

— **Temeri de noi inundații în România.** O telegramă sosită la ministrul de interne dela prefectura de Dorohoi anunță că rîurile Prutul și Siretul au început din nou să vie mari din cauză că de mai multe zile plouă neconținut în Bucovina.

Prefectura de Dorohoi a luat măsuri ca sătenii să nu mai fie surprinși de venirea apelor mari; de asemenea a înștiințat și prefecturile celor lalte județe prin care trec aceste râuri.

— **Contramandarea manevrelor regale române.** În urma inundațiilor din Moldova, fiind lipsă de furaj, manevrele ce se hotărâse a se face în toamna aceasta în Moldova este vorba să fie contramandate.

— **Răsunetul obstrucției în provincie.** Din Ant (județul Bihariei) se anunță: Obstrucția tehnică din parlament a dat loc la o sângeroasă încăierare în această comună. O societate mai mare, adunată în cîrciuma satului, a început să discute politică, în rîndul întâi îndreptățirea obstrucției. Părerile s'au împărțit. Majoritatea a aprobat obstrucția. Unul dintre cei de față, Szénássy, însă a dezaprobat-o. Din vorbă în vorbă politicienii noștri au ajuns la bătaie, Bătut cumplit, Szénássy și-a adunat neamurile și prietenii și s'a întors în cîrciumă.

A început acum o adevărată bătălie. Scaune, ciomegi, cuțite și revolver au fost armele de cari s'a uzat. Sfârșitul: șase grav răniți.

Obstrucționistii însă au rămas învingători și în Ant.

— **Dr. Petre Opre,** fost avocat, iar în anii din urmă proprietarul băilor aradane „Katerina”, a repauzat azi la Macea, lăsînd regrete generale în cercurile cari l-au cunoscut. Defunctul a desfășurat o frumoasă activitate umană pe terenul hidroterapiei, înregistrînd și câteva succese mai însemnate, cari s'au publicat în ziare în diferite rînduri.

— **O delegație a Românilor din Racovița** s'a prezentat alaltăieri la ministrul de justiție Székely, rugându-l să delege pe un judecător, care cunoaște limba română și care să facă anchetă în procesul, pe care îl au locuitorii cu statul. Ministrul de justiție a promis că le va satisface cererea.

— **Logodne.** D. Petru Toma, învățător în Seles, s'a logodit cu domnișoara Aurora Crainic, fica negustorului Traian Crainic din Nădab.

Felicitările noastre!

— **Cununie.** Lucreția Feier din Brad și Mateiu Cosma din Suciul-de-sus și anunță cununia care se celebra Sâmbătă 12 August st. n., la orele 5 p. m. în biserica gr. or. rom. din Brad.

Felicitările noastre.

— **Intâlnire colegială.** Rugăm — conform înteleșului avut — pe toți absolvenții de acum 6 ani ai liceului din Blaj, să se prezinte la convenirea din 27 l. e. în Blaj. Program: la orele 12 a. m. banchet; după amiază vizite. Blaj, în 5 August 1911. Ioan Moldovan, Victor Aaron, Nicolau F. Negruțiu.

— † **Gheorghe Mladin,** fost notar cercual, repauzat în Șilindia, la 6 August n., în vîrsta de 60 de ani.

Familia a publicat următorul necrolog:

Cu inima frîntă de durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor și cunoscuților moartea neuitatului și iubitului nostru soț, tată și frate Gheorghe Mladin, fost notar cercual, întîmplată la 24 Iulie (6 August) a. e. în etate de 60 ani și în al 31-lea an al fericitei căsătorii.

Rămășițele pămîntești ale scumpului defunct se vor așeza spre vecinică odihnă în cimiterul gr. or. român din Șilindia la 26 Iulie (8 August) a. e. înainte de amiază la 10 ore.

Șilindia, la 25 Iulie (7 August) 1911.

Roza Mladin născ. Ardelean soție; Ioan Ardelean socru; Dr. Cornel Ardelean, Gheorghe Ardelean cumnați; Valeriu, Gheorghe, Aurica, Aurel Emilia, fii și fice; Vasiliu Dirle ginere; Letiția nepoată; Văd. Ida Roxin născ. Mladin, Ioan, Nicolae, Petru, Cornel, soră și frați.

Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvîntată!

— **Școala industrială,** susținută de Reuniunea femeilor române din Sibiu, între alte lucruri frumoase pregătește și odăjdii, aplicînd și la acestea numai motive originale românești. Materialul ce se întrebunțează la pregătirea odăjdiilor e de calitate cea mai bună. Preoții noștri ar face un lucru de laudă, dacă avînd trebuință de odăjdii s'ar adresa cu comanda lor către școala amintită (Sibiu, Str. Schewis nr. 15). Suntem deplin încredințați, că cu odăjdiile pregătite de școala industrială vor fi mulțumiți, fiind și mai frumoase și mai durabile ca cele confecționate de fabricile străine, cari nu se uită decât la câștig. Reuniunea femeilor române din Sibiu, prin confecționarea de ornate bisericesti nu umblă după câștig, scopul ei este a da ocaziune bisericilor noastre, ca să se provadă cu ornate frumoase și trainice și a introduce pretutindenea motivele de artă românească. Fără îndoială un scop nobil, care merită toată atențiunea din partea preoțimii noastre de ambele confesiuni.

— **La fondul văduvelor și orfanilor de meseriași** administrat de societatea meseriașilor români din Blaj au contribuit Victor Tordășianu, președintele Reuniunii sodalilor români din Sibiu și Iuliu Busoiu, vice-rector la seminarul teol. din Blaj câte 1 cor.

— **La fondul casei împreună cu hala de vânzare** a „Societății meseriașilor români din Blaj” au contribuit: Dr. Gheorghe Popescu, din prilejul alegerii de director la institutul Crișana în Turda 20 cor. Gheorghe Pop, director de finanțe în penziune, Lugoj; Vasile Toșa, director de finanțe Turda câte 10 cor., Dr. Ștefan Pop, deputat Arad 5 cor., Aug. Coltor, tipograf Blaj, Ioan Blaga, tipograf, Blaj câte 5 cor.; Ioan Raica, tinichigiu Blaj 3.60; din venitul petrecerii din 12/VI 71 cor. 86 fil.; Aron Deac prof. Blaj, Vasile Lazar, inginer, Ioan Câmpean, preot Băița, câte 2 cor.; Vasile Ranta Buticescu, jude în penz. Cluj, Samuil Szabó, catehet Blaj, Nicolae Ungurean, preot Sohodol, Mărginean Vasile profesor. N. Grecescu, București câte 1 cor.

— **Comitetul central al societății noastre teatrale** a ținut Sâmbătă sub prezidiul dlui Virgil Onițiu, vicepreședintele societății, o ședință, în care s'au luat ultimele dispozițiuni în vederea adunării generale din Blaj. S'au încheiat toate afacerile acestui an de activitate, s'a stabilit ordinea de zi a adunării din Blaj și proiectul de buget pentru anul viitor. Convocătorul adunării generale la Blaj va apare zilele acestea. Anuarul

societății se află sub tipar și se va trimite membrilor societății în ajutorul adunării. „G. T.”

— **Logodnă la băi.** Ni-se scrie din Tușnad: Simpaticul tânăr d. Dr. Alexandru Muntean, candidat de avocat în Reghinul săsesc s'a logodit în ziua de sf. proroc Ilie, 2/8 a. c. aici în băile din Tușnad cu grațioasa dsoară Felicia Alexandra, fiica medicului de pie memorie Dr. A. Ceușan din Reghinul săsesc. Logodna a săvârșit-o Filip Leuca preot în Pâncota, care petrece asemenea aici la băi.

La logodnă a fost prezent fratele mirelui d. Ilie Muntean, proprietar de farmacie în Craiova. În cinstea acestui precum și a unchiului lor Ilie T. Chețian adv. binecunoscutul naționalist și sprijinitor al cauzelor românești — din Craiova s'a ales ziua de sf. Ilie pentru săvârșirea logodnei, la care neputând participa, și-a trimis omagiile telegrafice.

— **Nou avocat român.** Primim următorul aviz: Am onoare a Vă aduce la cunoștință, că am deschis cancelarie advocațională în Petroșeni str. Mátyás (casele dlui N. Socol.)

Petroșeni, 5 August. Cu stimă Dr. Valer Pocol, avocat.

— **O mare catastrofă în Nicaragua.** Se anunță prin cablogram din New-York, că în Oceanul Atlantic pe coasta Nicaragueli, s'a întâmplat o groaznică catastrofă.

Valurile mării au inundat uscatul pe o întindere de câțiva kilometri, distrugând complet orașul Bluefields.

Toate clădirile au căzut pradă valurilor.

Valurile au venit cu o înălțime atât de mare, încât locuitorii n'au avut timpul să se salveze.

Până acum s'au scos 60 de cadavre.

Numărul victimelor nu s'a putut constata până acum, deoarece apa nu s'a retras încă.

Se pare însă că numărul victimelor este foarte mare.

Firtele telegrafice și telefonice fiind distruse, legătura cu locul dezastrului este întreruptă.

Se pare că este vorba de un cutremur de pământ submarin.

— **Un omor îngrozitor.** Din Edelényi, lângă Miskolcz, se telegrafiază că în noaptea de Sâmbătă spre Duminecă cărciumarul Czeisler Henric, nevasta și nepoata lui au fost omorâți în mod îngrozitor.

Eri dimineată, când au venit mușterii în cărciumă, i-au găsit pe Czeisler și nevasta lui fără viață, cu craniul sfărmat. În altă odaie, zăcea, fără să dea semne de viață, tot cu craniul sfărmat, nepoata lor.

Indată după descoperirea omorului s'a pornit cea mai severă anchetă. S'a constatat înainte de toate că din sertare lipsese vre-o 3000 de coroane pe cari Czeisler le destinase pentru plata beuturilor cumpărate. S'a constatat de asemenea că ucigașul sau ucigașii au intrat prin fereastră în pivniță și de-acolo în bucătărie. Afară, în șant, s'a găsit și securea plină de sânge, cu care a fost săvârșită înfiorătoarea crimă.

Un fiu de măsar, Regula Ede, bănuie că e făptuitorul sau unul dintre făptuitori, a fost arestat și interogat. Declară că nu este vinovat, dar nu știe să dovedească unde a petrecut noaptea de Sâmbătă spre Duminecă. Bănuiala se întemeiază mai ales pe faptul că Duminecă dimineața a dispărut din comună și cutreerând comunele învecinate a schimbat pretutindeni banenote.

Afară de Regula mai sunt bănuieți și alți trei indivizi. Regula a rămas arestat.

x Anton Petroff, succesorul Ioan Wonko, Timișoara-Cetate, str. Szilágyi 13. Atragem atenția On. public cititor asupra inseratului firmei de mai sus din numărul nostru — care desface cele mai bune pianе, ale diferitelor fabrici streine, renumite. Recomandăm această firmă ca demnă de încredere.

Mișcare culturală și socială.

— Petreceri, concerte. —

Petrecere și teatru în Siria. Eri a fost în frunța noastră comună Siria o frumoasă petrecere împreună cu o bună reprezentare teatrală. Din jur și din Siria au participat o mulțime de oaspeți, cari au umplut spațioasa sală a Casei naționale de acolo și au procurat un frumos prilej de manifestare puternică a vieții noastre sociale. S'au jucat mai ales jocuri naționale românești, un fapt care a trebuit să înveselească pe orice privitor conștient de importanța cultivării cât mai intensive a acestor jocuri. Piesa originală a doamnei Maria Doboș a stârnit mult haz prin unele situații comice și a impresionat publicul prin fondul ei educativ. Nu vom face o critică severă piesei „Fântâna fermecată”, căci doamna Doboș este o diletantă care nu are alte pretenții, ci vom lăuda mai ales nizuințele frumoase ale d-sale. Un singur lucru am dori, ca de altă dată să se evite pe cât se poate neologismele în conversația țăranilor cari intră pe scenă. Un țăran nu poate spune: Am o b s e r v a t e u t a r e sau m i s ' a f i d a n ț a t f a t a.

Ne-ar părea bine să înregistrăm cât mai multe seri frumoase ca cea de ieri, în Siria, frunța comună cu conducători atât de conștienți.

ECONOMIE.

Un congres al comercianților români este pe cale a fi convocat de comercianții români din Sibiu și Petroșeni, în frunte cu d. Aurel Popescu din Sibiu. Scopul congresului este a chibzui asupra modului, cum s'ar putea pune mai bine la cale întemeierea unei mari societăți comerciale pe acții pentru procurarea en gros a mărfurilor necesare numărourilor noștri comercianți resfinți în diferitele noastre centre. Locul și timpul nerii congresului încă nu este fixat.

*

Unde ajungem? Cetim în „Rev. Econ.”: După cum ni-se comunică din părțile locului, institutul nostru de credit: „Grănițerul” din Dobra, „Progresul” din Ilia, amândouă membrii ai „Solidarității”, — au început să se loviască de bătănie în capete, în modul cel mai păgubitor și negomănesc.

Direcțiunea „Grănițerului” a decis deschiderea unei filiale în Ilia, iar conducera filialei încredințată-o ginerului directorului.

Ca revanș direcțiunea „Progresului” a decis apoi înființarea unei filiale în Dobra.

De însemnat e că în Ilia, sediul „Progresului” românesc, mai sunt două bănci străine. În Dobra, sediul „Grănițerului”, mai e banca românească „Orientul” și încă o altă bancă străină. Distanța între Dobra și Ilia abia e 9 klm.!

Între astfel de împrejurări e prea evident că pornirea institutelor „Grănițerul” și „Progresul” se poate evalua ori cum, numai ca primum vatoare a intereselor românești și obștești, ca Triste stări?

AVIZ!

Rugăm pe st. noștri abonați, cari — aceștia sunt mulți — sunt în întârziere cu plata abonamentului, să binevoiască să achita măcar acum abonamentul.

Am așteptat înadevăr deajuns.

Să nu uita abonații noștri, că tipograful, colaboratori, expediție, — toți și toate reclamă banii: înainte. Toți pretind și nimenea nu așteaptă.

Budapesta, 5 August 1911.

Administrația revistei
„NAȚIUNEA“

Leon Tolstoi.

78

RĂȘBOIU ȘI PACE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

Prințul Vasile se ridică în picioare:

— Scumpa mea, zise el, nu voi uita niciodată această minută; dar, prea buna mea, dă-ne măcar speranța că într-o zi poate inima d-tale așa de bună, așa de generoasă va fi mișcată? Spune: „Poate...” Viitorul e așa de lung... Spune: „Poate...”

— Prințe, v'am spus tot ce mi-a dictat inima. Vă mulțămesc, dar nu voi fi niciodată soția fiului d-voastră.

— Ei bine! totul e zis, scumpul meu. Sunt foarte fericit că te văd. Te poți întoarce în odaia ta, prințeso.

LII.

Familia Rostow nu primi multă vreme vești dela Nicolae. Prin mijlocul iernii însă, contele primi o scrisoare și la prima aruncătură de ochi asupra adresei el recunoscu scrisul fiului său. El dete fuga speriat în cabinetul său și fără a spune nimănui nimic, închise ușa și începu să citească scrisoarea.

Ana Mikhailovna, totdeauna în curent cu ce se petrecea în casă, se strecură binisor în cabinet și-l surprinse pe conte ținând scrisoarea în mână, rizând și plângând.

— Bunul meu amic? făcu Ana Mikhailovna cu ochii întrebători.

Contele hohoti mai tare de plâns.

— Bietul meu Nicolae..., o scrisoare... bietul meu

fecior, rănit, dar avansat ofițer! Cum să spun asta scumpei mele contese?

Ana Mikhailovna se așeză alături de conte, îi șterse ochii cu batista ei, apoi ceti scrisoarea, îl liniști pe conte și-i făgădui că în timpul zilei o va pregăti pe contesa, și cu ajutorul lui Dumnezeu, i-se va putea povesti totul la ora ceaiului.

În timpul cinei, Ana Mikhailovna aduse vorba de rășboi, întrebă de mai multe ori când sosise cea din urmă scrisoare din partea lui Nicolae, și și dete părerea că în curând vor primi de sigur vești dela dânsul.

Natașa, care era cea mai pătrunzătoare din toată familia, își ciuli urechile. Ea înțelese că între tatăl ei și Ana Mikhailovna era o taină privitoare la fratele ei și că încercau s'o pregătească pe mama ei. Dar cu toată îndrăzneala pe care o avea Natașa nu avu curajul să pună vre-o întrebare față de contesa, ci fu neliniștită, nu mâncă nimic, se suceu pe scaunul ei, fără să asculte de observațiunile institutoarei sale.

Indată după masă ea dete fuga la Ana Mikhailovna și se aruncă la gâtul ei.

— Mătușică, draga mea, spune, ce s'a întâmplat?

— Nimic copila mea.

— Ba da, ba da, mătușică scumpă, știu că ați aflat ceva.

— Ah! ce șireată! făcu Ana Mikhailovna scuturînd din cap.

— O scrisoare dela Nicolae, nu este așa? întrebă Natașa cetind un răspuns afirmativ pe obrazul Anei Mikhailovna.

— Dar, te rog, fii cu băgare de seamă, știi cum vestea asta i-ar face rău mamei tale.

— Voi fi cu băgare de seamă, dar spune-mi, spune-mi tot... Nu vrei? Atunci merg să povestesc totul mamei.

Ana Mikhailovna povesti în câteva cuvinte conținutul scrisoarei, cu condițiunea însă ca Natașa nu să spună nimănui nimic.

— Parole d'honneur, făcu Natașa închinându-se, nu voi spune nimănui nimic.

Ea dete numai decât fuga la Sonia și îi zise cu bucurie și solemnitate:

— Nicolae... rănit... o scrisoare...

Sonia se făcu albă ca varul și nu putu rosti decât un singur cuvânt: „Nicolae”.

Natașa înțelese abia în acea clipă partea tristă a știrii pe care o aducea. Ea o sărută pe Sonia și începu să plângă.

— Nu e grav rănit, este avansat ofițer, și pe deplin vindecat — el singur a scris scrisoarea.

— Ai cetit-o? întrebă Sonia.

— N'am cetit-o. Dar Ana Mikhailovna mă asigură că toate s'bine, că e deja ofițer.

— Slavă ție Dumnezeule! zise Sonia făcându-și semnul crucii; dar poate că nu ți-s'a spus tot adevărul. Haideam la mama.

Însinuările Anei Mikhailovna din timpul cinei o pregătiseră câtva pe contesa. Ea intră în odaie, se așeză pe un fotoliu și nu și mai deslipi ochii de pe un portret în miniatură al fiului ei. Ana Mikhailovna cu scrisoarea în mână, se apropie de vârfurile ghetelor de odaia contesei și se opri în dosul ușei.

— Nu intra, făcu ea contelui care o urma, te voi chema la timp — și închise ușa.

(Va urma.)

Poșta Administrației.

D. Goanta. Lăpusnic. Am primit 14 Cor. abonament până la finea anului 1911.
 Petru Serbu. F.-Giriș. Am primit 14 Cor. abonament până la finea anului 1911.
 I. C. Sitab. Așa credem, că-i acasă la Poiana-Sărată.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
 „Tribuna” institut tipografic, Nichin și 1919.

BEISZ
MIKSA
fabrică de
MOBILE

în
Oradea-mare-Nagyvárad
Calea Rákoczi-ut No 14.
(Lângă Apolo).

GRUBER DEZSŐ
 magazin de pălării și articole
 de modă pentru bărbați.
Cluj-Kolozsvár,
 Colțul străzii Wesselényi și Szép,
 vis-à-vis cu hotelul »Fészl«
 Noutăți în pălării de domni și
 copii, albituri, cravate și totfelul
 de articole.
Prețuri solide!
 Serviciu conștiințios!

FABRICA DE BRÂNZĂ
TRANSILVANIA
 * CLUJ *
 PIAȚA SZÉCHENYI, (CASA RÉGENI).
 Recomandă fabricatele sale, cali-
 tate bună:
 Brânză săcuiască 1/10 — 1/4 kg. în burduf
 Brânză săcuiască 1—2 kg. în burduf
 Brânză săcuiască 4—10 kg. burd. mare
 Brânză săcuiască 5 kg. în lemn
 Brânză săcuiască 10—15 kg. în lemn
 Caș de Cluj format de țigle, pe
 lângă prețurile cele mai moderate.
 Catalog gratuit.

ANUNȚ.
 O damă română în etate de 20—30 de
 ani caută loc de
econoamă
 în casa unui preot sau funcționar român
 văduv și fără familie. — Oferte serioase
 se trimită sub adresa »E. P. 25.« Te-
 meșvár, Postrestante.

Case de cumpărat

în Vârșeț cu prețul dela 2000 până la
 50.000 coroane. Doritorii să se adreseze lui
Jivu Miu,
 Vârșeț (Versec) Fonó-u. 13.

Se caută
un apotecar român diplomat
 care ar fi aplicat a cumpăra respective a
 lua în arândă pe vre-o 5—6 ani apotecă
 aranjată modern din o comună fruntașă
 curat românească din apropierea Aradului.
 Dacă respectivul e încă necăsătorit are
 șanse de a se și căsători bine. — Cu pro-
 specte detaliate servește **Iancu Petroviciu**
 din comuna **Sajtény** (comitatul Csanád).

Johann Seibel
 strungărie artistică aranjată pe puteri
 de mașini în
Brașov, Strada Lungă No 27.
 Pregătește și ține în depozit dopuri și pipe
 pentru buți, de cea mai bună calitate, apoi
 dacuri, bile și popice pentru biliard și po-
 picărie precum și totfelul de *picioare pentru*
masă, pelângă prețurile cele mai moderate.
 Celor ce cumpără a douaoră li-se dă rabat.
 — Lucrări de ornament. —

Márton Tamás
 atelier cu mașini electrice pentru as-
 cuțire artistică și fabricare de cuțite
 în **Marosvásárhely,**
Piața Petőfi-tér No 1.
 Se recomandă pentru pre-
 gățirea și ascuțirea oricărui
 soi de cuțite, ca cuțite pen-
 tru căsăpie și bucătărie, pen-
 tru masă și bricege, unelte
 pentru ciobotari și cojocari
 precum și ascuțirea bricelor
 pre lângă prețuri convena-
 bile și execuție ireproșabilă.
 La trimiterea a șase
 brice, barbierilor le
 socotesc taxa numai
 — pentru cinci. —

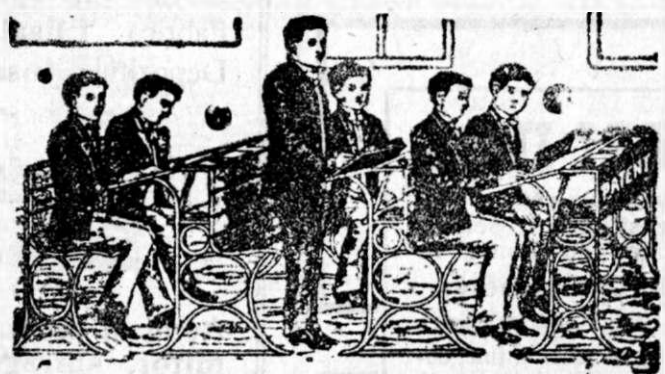

Scoaterea dinților, dinți
 artistici, poduri în gură, de
 aur, coroane, efeptuiește
QUIL REINHOLD
 DENTIST,
 pe lângă prețuri moderate și garanță
LUGOȘ, STR. BONNÁCZ.

Ciobotari, ATENȚIUNE! Pantofari
AUREL BRINZAY
 fabricant de unelte,
BUDAPEST, VIII., Losoncy-utca 18
 Pregătește totfelul de
 unelte pentru ciobo-
 țarie și pantofărie.
 Catalog trimit gratis.

JOHAN GENSTHALER
 giuvaergiu și ciasnornicar,
 în **Orăștie. Szászváros.**
 Filială în **Szászsebes.**
 Vânzare de juvaere, de aur și argint
 și ceasnornice pe
 lângă garanție și
 prețuri moderate. —
 Să fac orice reparaturi
 de juvaere și ceasnornice
 de aur, repede
 precis și ieftin. —
 Serviciu conștiințios. :-

Anunțuri
 primește admi-
 nistrația »Tribu-
 nei«, pe lângă
 prețurile cele
 mai moderate.

Cele mai moderne
mobile de fier și aramă
 și cele mai practice
**bănci higie-
 nice de școală**
 și mobilarea lo-
 cuințelor, hotele-
 lor, spitalelor și
 a școalelor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune ma-
 teriale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se lfe-
 rează numai de către firma

Bernhardt Rezső utóda
Brassó, str. Neagră nr. 33.
 Acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinări.

Aszódy Mihály

Importor de cafea, anunță că cafeaua s'a ieftinit.

Vând cafea din magazinele mele din Triest și Fiume, l ferind-o la stațiunea respect.vă cu următorul preț:

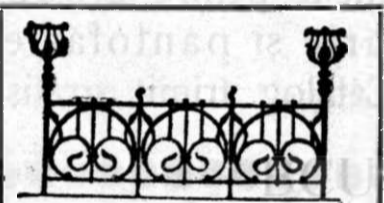
Cafea, boabe mari, prima calitate	1 kgr.	1 fl.	72
Cafea Cuba tare	1	1	20
Cafea Cuba Rio	1	1	02
Cafea Santos	1	1	90
Cafea Santos fină	1	1	10
Cuba Portorico	1	1	95
Domingo	1	1	15
Salvator	1	1	16
Cafea Scant	1	1	76
Cafea Victoria	1	1	88
Cafea scursă în vapor fină	1	1	98

Prețurile sânt de a se înțelege la 100 kgr. Liferare franco.

Traian Turturean

lăcătuș artistic și pentru zidiri în Bistrița.

Primește ori ce lucrări de bransa aceasta precum: strângerea cu fer a zidurilor, pregătirea de porți și garduri de fier, balcoane, trepți, îngrădiri de morminte, cămine și cuptoare etc. executate artistic și prompt. Primește totodată spre efeptuire totfelul de reparaturi atingătoare în bransa aceasta pelângă preturi ieftine și serviciu pu ctual.

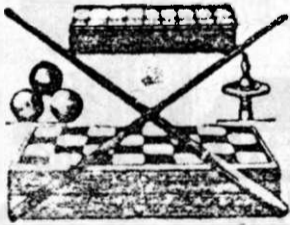
Krämer Károly

strungar

Făgăraș, Apaffy-utca Nr. 2.

Primește spre efeptuire și reparare toate lucrurile ce aparțin acestei branșe, și recomandă neguțătorilor dopuri pentru buți, în orice mărime, pregătite din material excelent.

Ține în depozit în abundență mare totfelul de articlii pentru fumători, gherghefuri pentru lucrul de mână etc. etc.

Comandele din provincie se execută prompt și cu cea mai mare punctualitate.

Obiecte admirabile.

MEGYERI IMRE

văpsitor de haine, curățător chimic, broderie, și institut pentru spălaturul rufelor cu abur, în

ALBA IULIA - Gyulafehérvár.

Széchenyi-u. (lângă biserica călug).

Primește curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și de pat, perdele și orice lucruri din bransa aceasta cu prețuri foarte moderate. Curățire și vopsitorie chimică de totfelul de haine pentru bărbați și femei, pardesii fără a le desface, apoi materii de mobile, perdele, dantele etc., cu prețuri moder.

Invenție Nouă.

Invenție Nouă.

Moară de oșel

pentru întrebuițare în economie și acasă, mașină excelent orzul, cucuruzul și grăul, se învârte cu mâna, puterea de muncă a unui băiat de șasă ani, un kilogram pe minut pelângă garanță și se capătă numai într'o mărime.

Prețul 14 coroane

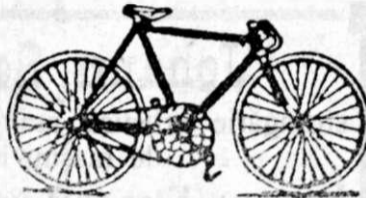
Face aparate pentru desfacerea sămânței de lucernă și trifoiu, de mânat cu puterea ori cu mâna cu puterea ori cu mâna, de aplicat în mașina de îmbătut ori de sine stătătoare. Prețurile să se întrebe la

Kádár Gyula

fabrică de aparate de desfăcut sămânța trifoiului și atelier de reparat mașini în Nagyvárad, Villanytelep mellett.

Bicicletele de re-
nu memondial:

THE CHAMPION
și PREMIER

cu osie campanilară

roată automată (cu frină liberă) se vând pelângă garanță de 3 și 5 ani cu prețul original a fabricii, fără de nici o ridicare de preț în rate lunare de 12 și 15 cor. precum și

— părți alcătuitoare pentru biciclete —

ca gumă interioară și exterioară prima calitate, sonerie, lampe, pedale, lanțuri, roată automată, conus. În urma circulației mari unde în toată Austro-Ungaria trimite și în provincii cu preț foarte redus — în mare cu preț original de fabrică. —

Láng Jakab și fiul

mare comerciant de biciclete și părți alcătuitoare

Budapesta, VIII., József-körut 41.

Filiale: Baross-tér 4 și în Buda, II., Margit-körut 6.

Catalogul de lux cu 1000 de chipuri se trimite gratuit.

O rugare modestă, care nu vă costă nici o obsoală, dar administrației ziarului nostru poate fi de mare folos. Ziarul nostru roagă pe onoratul public, că la cererea prețurilor curente sau la orice cerere sau cumpărare să se provoace că anunțul firmei la cetit în ziarul Tribuna din Arad.

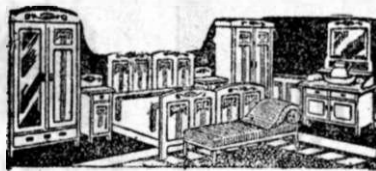
Lemnăria și fabrica de mobile din Ungaria de sud.

(Délmagyarországi famegmunkáló és bútorgyár).

Timișoara

Fabrica: Elisabetin, Hattyu-u. 23.

Depozitul: Josefín, Kossuth-u. 17.

Avem în depozit: mobile p. dormitor, sufragerie, salon și locuințe garçon, lucrate în atelierul nostru, apoi garnituri de piele precum și mobile de aramă, executate după cele mai moderne și nouă cerinți. —

Comandele se efeptuiesc grabnic și conștiințios, pelângă garanță demnă de toată încrederea. Prețuri convenabile.

Prăvălie nouă. Prăvălie nouă.

Mészáros Károly,
croitor pentru domni
Kolozsvár, Szentegyház-u. 6.

Iși recomandă depozitul bogat asortat cu stofe din țară și străinătate, lucrează totfelul de haine bărbătești la ultima modă, croi modern, serviciu prompt, lucru ireproșabil și prețuri moderate.

Horváth Béni

mehanic

Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 18.

Recomandă în atenția publicului din loc și provincie, atelierul său mehanic aranjat de nou, unde primește comande și reparări de lucruri ce aparțin în branșe precum mașinile de cusut, de scris, biciclete și gramofone etc. Utensiliile acestor mașini le are în depozit.

Reparaturile se efeptuiază repede și prompt.

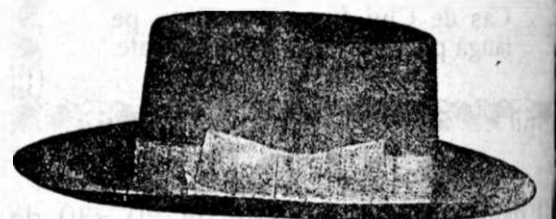
Urmașul lui Gustav Novák

pălărier

și magazin de modă bărbătească

Timișoara-Josefin

Strada Ludovic Kossuth No 17.

Cel mai mare magazin de

pălării moderne

pentru domni și copii, precum și în articole de modă bărbătească și chipie pentru uniforme cu prețurile cele mai moderate și serviciu prompt.

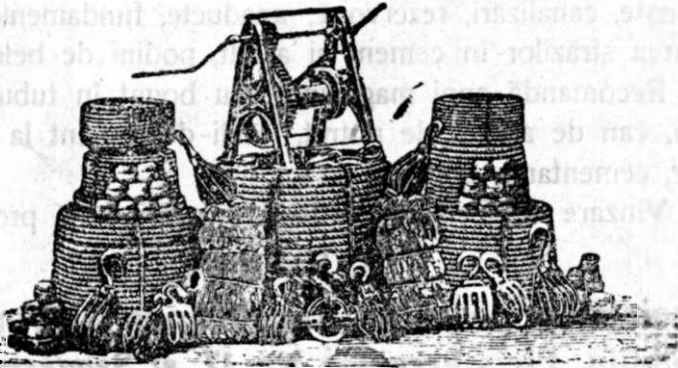

ria cea mai mare din **Joanovics János**. Totfelul de
ria-sudică — este a lui **funii de câ-**
de fir, brăcii, legătoare. Așezare și scurtare de funii de
pentru transmisiuni. — **Lugoj (Lugos)**. Atelierul:
Făgetului No 77. — Magazin și birou: Piața Izabella. —

Funării de cânepă, pentru uzinuri și economii:

pentru trăsuri (pentru fân), legătoare de snopi, funii pentru boi,
ștreanguri, hamacuri, mreje p. pescari, rețele pentru cai etc.

pentru
brăuri
și de
(pânză), bă-
de cânepă
(Pack)
saci de
pânză și
pânze im-
perabile, sbi-
cergi și
etc. etc.
prompt

Soc. pe acții de producerea lemnului Budapesta

(Fatermelő Részvénytársaság Budapest)

Fabrică mecanică de butoaie

BROD (Slavonia).

pedează tot felul de butoaie din lemn de stejar și
calitate bună, cu prețuri moderate.

Oferte primește

Societatea pe acții pentru producerea lemnului

Agentura centrală: Budapesta, str. Nádor 19.

Uzina Brod (Slavonia).

DUARD LEXEN

tehnician și anteprișă de instalațiuni

MAȘOV, Strada Lungă No 29.

TELEFON No 334.

comandă pentru pregătirea muncii de tinichigiu
interioare la edificii, precum coperișe, și învelișuri
ornamente de metal, vase pentru bucătărie,
pentru gheață, vase pentru spălat și altele.

specialist în apaducte la case, canalizări,
conducerea de gaz de iluminat, și instalarea camerelor de baie.

Lampe de carbid de toffelul
dela 3 coroane în sus. — —
Engroșiștilor li-se dau rabat.
Depozit bogat în vâni de
scăldat, cămine, closete etc.
Serviciu conștiințios. Prețuri
moderate. Reparație promptă.

Leitner Sándor

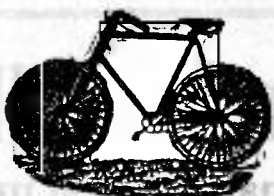
mechanic și electrotehnic

Cluj—Kolozsvar,

Strada Deák Ferencz Nrul 30.

Vinde și repară pe lângă prețuri mo-
derate: casse de bani, biciclete,

mașini de cusut, gramafone
mașini de scris. — Primește
muncă de bransă, precum: în-
ducerea soneriilor, a lumini de
ce și a diferitelor motoare.

In 1904 a câștigat dela so-
cietatea din Budapesta a
vâpsitorilor auritorilor și
lastruitorilor diplomă. —

Taferner Antal

auritor de bisericii și saloane

Versecz, Temesvâri-u. 20.

Primește spre executare, conform planului
aurire și reparare, iconostase, altare,
s. mormânt, acoperiș de turnuri, aran-
jamente bisericesti apoi pregătirea tuturor
lucrărilor de bransa aceasta precum și re-
pararea și vopsirea de nou a monumentelor
deasemenea și orice icoane bisericesti.
La dorința pregătesc prospect; pentru
vederea lucrărilor în provincia merg pe
— — — speșele mele proprii. — — —
Execuție promptă. Serviciu conștiințios

Bencsik Zsigmond în Déva

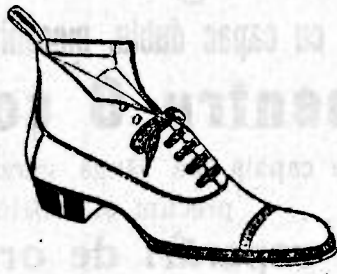
Oferă

ghete americane și franceze

cusute cu mâna în
atelierul propriu
— precum și —

ghete gata

f. moderne p. băr-
bați, femei și copii.

galoși, ghete
comoade și p.
gimnastică. —

Mare magazin de
gume renumite
de Sullivan pentru
tocuri la ghete și
creme excelente.

Ghetele pentru picioare neregulate și bolnave le
pregătesc după măsură. — La comande din provincie este
destul a se trimite o gheată folosită. — Serviciu prompt.

EMIL FISCHER

fotografal de curte al A. S. R. Prințului Josif
Sibiu, Str. Cisnădiei No 5.

vis-à-vis de Hotelul »Împăratul Romanilor«

Atelier de fotografări artistice.

Tablouri în grupuri; de copii; arhitecto-
nice și reproduceri de toffelul la mărime.

Fotografii în portret, afară de atelier.

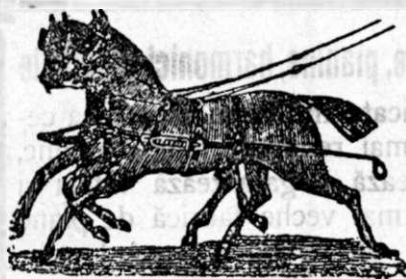
Apartment propriu de pictură.

Comande numai după fotografiile de probă.

Premiat:
München 1903.
Sibiu 1903.
București 1906.
Brünn 1907.
Bruxella 1911.

Fotografări pe
orice timp.

— Execuție —
splendidă.

Atelier de curelărie,
șelărie și coferărie:

Orendt G. & Feiri W.

(odinioară Societatea curelarilor)

Sibiu—Nagyszeben,

Heltauerg. Str. Cisnădiei 45.

Magazin bogat în articole pentru căroțat, călărit, vânat,
sport și volaj, poclăzi și procovături, portmonee și bretele
solide și alte articole de galanterie, cu prețuri foarte moderate.
Depozit permanent în curele de mașini, curele de cusut
și legat, Sky (vârzobi). — Recomandă pe urmă cei mai buni
jamperi de piele fabricație proprie, pentru ei și militari,
cari st-u strins lipite pe picior. — Reparațiile se execută prompt.
Mare deposit de hamuri pentru cal dela soiurile cele mai
ieftine până la cele mai fine, coperitoare (șoluri) de cal și
cofere de călătorie. — Comandele se efectuează conștiințios.

Nagy Sándor, sculptor, Arad, Kossuth-u. No 4.
:- In stabilimentul de piatrărie a lui Mairovitz. :-

Execută și reparaază

lucrări de sculptură artistică

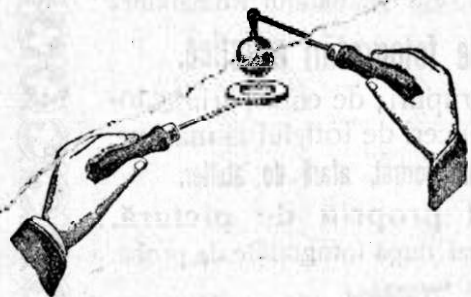
figurate și decorative precum și portrete după natură și fotografii, monumente mormântale, toffelul de produse ale industriei, apoi lucrări moderne sculptate pentru decorația zidurilor din teracotă, piatră, ghips, ciment și din alte materii pelângă prețurile cele mai ieftine și serviciu conștiințios.

Orologiu de buzunar

cu capac dublu, mecanism excelent
pentru 6 coroane

se capătă pe lângă garanță de 2 ani precum și toffelul de
reparări de oroloage
se execută cu prețuri convenabile la
H. Süssmann orologier
Sibiiu—Nagyszeben, Reisparg. 11.

In atenția susținătorilor de școale.

Requisitele obligatoare pentru școalele confesionale în cadrul legii XXVII, § 15 din 1907, se pot cumpăra mai avantajos dela

Hábel Mátyás Géza

fabricant de recvizite școlastice
Budapesta, VII., Vas-utca No 7.

Telefon Interurban 557.

Piane, pianine, harmonici și țimbale

fabricate moderne asemenea celor mai renumite fabrici străine, liferează și garantează întâia și cea mai veche fabrică de piane din Ungaria de sud

PETROF ANTAL, succesorul

Timișoara—Temesvár—Józsefváros,

Strada Szilágyi Nr 13.

Depozit: Strada Hunyady 16 (casa proprie).

Piane și pianine se închiriază!

Societatea pe acții transilvăneană

Vereinsbank

se recomandă la executarea legării caselor, la canalizarea orașelor, reconstruirea latrinelor, apoi la lucrări de beton și poduri betonate, canalizări, rezervoare, apaducte, fundamente mecanice, pavarea străzilor în ciment și asfalt, podini de beton și teraso.

Recomandă apoi magazinul său bogat în tuburi de ciment, plăci, van de apă și de nutreț, tăbli de ciment la coperirea caselor, cimentarea criptelor ș. a.

Vînzare de Cement-Portland. Lucrări după proiecte.

BIROUL:

»Societatea pe acții transilvăneană Vereinsbank«
Sibiiu, Fleischergasse Nr. 17. și Saggasse Nr. 27.

Mare depozit de cuptoare.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că în Kolozsvár, Monostori-u. 7, am deschis un mare magazin înregistrat și provăzut cu cuptoare din țară și străinătate, unde se află în depozit permanent cuptoare moderne de majolică stil secesion și cuptoare de olane Daniel, precum și căminuri și cuptoare de bucătărie.

Atrag atenția publicului asupra depozitului meu model, asigurînd-ul tot odată despre calitatea perfectă ale articolelor și prețurile cele mai solide.

Așteptând binevoitorul sprijin sunt cu deosebită stimă:

Tamásy József,
Kolozsvár.

Atelier artistic pentru pictarea sticlei și mozaicuri de sticlă venețiană!

PALKA JOZSEF
BUDAPESTA, VII., BAROS-UTCA 59.

Fondat în anul 1894.

Pregătește în stil modern
ferestă colorate :-

pentru biserici în execuție simplă și artistică.

▲▲▲▲▲▲▲▲
Mozaicuri venețiene :- de sticlă. :-

Icoane pentru altar, ornamente și statuiete pentru pereți în execuție artistică din material venețian. Modele și prospecte trimitem gratuit. La cerere mă prezint în persoană pentru luarea în primire a lucrărilor. Telefon 62-32.

Abonați „TRIBUNA POPORULUI“
cea mai bună și mai ieftină foaie populară.